LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

6

moteris

1966 LAPKRITIS – GRUODIS

TURINYS

	Kitokios mintys švenčių proga	2
A. Sungailienė	Laiškas į Anapus	3
J. J.-tė	Metai, Sudie, Kūčių vakaras (eil.)	5
O. B. Audronė	Kalėdų likučiai	6
H. Belloc	Kalėdų dovana	8
P. Orintaitė	Tvarka ir jos reikšmė	10
D. Petrutytė	Tolstojaus žmona	14
S. Grigaitienė	Moteris "Fone"	16
B. Ciplijauskaitė		17
• Moterys pasaulyje		20
• Organizacinė veikla	Veda A. Šarūnienė	22
• Buto įrengimas	Veda I. Kairienė	23
• Madų ir grožio pasaulis	Veda A. Mikšienė	26
• Šeimininkių kampelis		

ILIUSTRACIJOS

El. Greco	Madona	1
J. Paukštienė	Madona	2
Z. Sodeikienė	Šventoji šeima	5
A. Ličkutė	Jaunosios paukštininkės	10
O. Tarabildienė	Pirmoji pamoka	11
V. A. Sero	Motina ir vaikas	12
— . —	Marijos paveikslas IV amž.	14
M. Chagall	Pilkas namas	15
J. Paukštienė	Į laisvę	16

"Moteris" Lietuvių Moterų Žurnalas. 1966 m. Nr. 6 (54)
Redakcinė kolegija: Z. Daugvainienė, I. Kairienė, E. Krikščiūnienė, N. Kulpavičienė.

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija.
Meno ir techn. red. N. Kulpavičienė.
Administratorė: B. Pabedinskienė.

Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto 4, Ontario. Spaudė "Žiburių spaudos B-vė, Toronto, Ont. Viršelis N. Kulpavičienės. Prenumerata metams $5.00.

Jei nėra kitaip susitarta, gautąją medžiagą, kaip straipsnius, nuotraukas ir kt., redakcija negrąžina ir taiso bei tvarko savo nuožiūra.

"MOTERIS" Lithuanian Women's Magazine. 1966. No. 6 (54).
Printed by "The Lights" Printing and Publishing Co. Limited in Toronto.

moteris

LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

1966. Nr. 6 (54)

Sveikiname visus bendradarbius ir skaitytojus
su Šv. Kalėdomis ir Naujais 1967 metais

Redakcija ir Administracija

KITOKIOS MINTYS ŠVENČIŲ PROGA

A. SUNGAILIENĖ

Kiekvienais metais Kalėdų laikotarpis sukelia mumyse jausmų antplūdį. Su paaštrėjusiu ilgesiu prisimename baltas, ramias Kalėdas tėviškėje, kai žvaigždėtą rytą sniegui girgždant ėjom rarotų. Už kiekvienos apsnigtos eglutės tūnoje nuostabi paslaptis, o pasaulis vaiko akimis atrodo geras ir šviesus.

Paskui iš rytų niaukėsi tėvynės dangus ir mes meldėmės už tuos, kurių skundą girdėjo tik lediniai Sibiro vėjai. Gavę žinią apie artimuosius, džiaugėmės, kad galim jiems varge padėti. Rodėsi, kol dienas ženklino skausmas ir nežinia — mūsų šventės buvo daug šiltesnės. Mes su nusižeminimu mokėjom sulenkti kelius prieš Viešpatį ir paprašyti kelrodžio tremties klystkeliuose.

* * *

Šiandien nuotaikos kitos. Perdėtas išviršinių švenčių simbolių užakcentavimas nustumia į dešimtą vietą tikrąją Kalėdų prasmę. Pramoginė muzika kur kas garsiau prarėkia vargonus ir padėkos giesmes. Daug ką iš praeities užmiršome, kiti ir viską! Ne apsipratome su šių kraštų papročiais, pasirinkdami tiktai geriausius, bet pasinėrėme juose iki kaklo, pasisavindami viską, kas tik pakelyje pakliuvo. Ne tai, kad jie mums labai patinka. Pasidavę minios nuotaikai, nei nepajutome, kaip tapome įtraukti į šį maskarado sūkurį. Užmiršome lietuviškas tradicijas, kurios savo paprastumu ir gilumu tinka bet kokiame pasaulio krašte ir yra arčiausia tikrosios Kalėdų prasmės. Kaikurie gal nei kryžiaus ženklu prie Kūčių stalo nepagerbsime To, kuris vienas tegali mums taiką ir ramybę atnešti. Norime pradžiuginti savo vaikus, artimuosius, draugus, pažįstamus ir bendradarbius gausiomis vaišėmis ir brangiomis dovanomis, užmiršdami, kiek džiaugsmo mums vaikams suteikdavo maišelis riešutų, apvyniotų sidabriniu popieriumi. Dabar dovanoje niekas neieško nuoširdumo. Jo ir būti negali, nes dovana už dovaną pasidarė, kaip dantis už dantį.

Vieton laukę Kalėdų švenčių su viltimi ir susikaupimu, mes pradedame jų bijoti. "Linksminkimės! Džiaukimės!' Tačiau daugelis jaučiame, kad nepajėgiame džiūgauti, kaip diktuoja aplinka. Laukiame, kad kažin kokia magiška jėga staiga nuošluos visas mūsų problemas ir pasijuntame vis daugiau prislėgti, nes jos pasilieka tos pačios. Nei nervai, nei sveikata nepajėgia atlaikyti to spaudimo, kurį jaučiame iš visų pusių. Finansiniai įsipareigojimai, padvigubėję namų ruošos darbai, laiko stoka, skubėjimas įneša į šeimas įtempimą ir nesantaiką. Išvargę, irzlūs maži vaikai mėgina paskutinius kantrybės siūlus. Per daiktus nematome žmogaus. Laikraščiai pilni šiurpių nusikaltimų. Ir visa tai švenčių sąskaiton. Kokia ironija!

* * *

Ar mes Kalėdų prasmės ir džiaugsmo ieškom ten, kur jis ištikrųjų glūdi? Kas mums šiandien yra brangiausia? Sustokim valandėlei ir giliai susimąstykim. Ar atidaviau tinkamą pagarbą Tam, kurio rankoje yra visų pasaulių likimas? Gal dar nesu tiek išdidi, kad

J. PAUKŠTIENĖ MADONA

nemokėčiau su nusižeminimu padėkoti už gražius savo gyvenimo momentus ir paprašyti jėgų sunkiesiems pakelti. Gal dar nepasimečiau šių dienų džiunglėse, kad nepajėgčiau padaryti didesnės aukos vardan To, kuris jau prieš du tūkstančius metų atėjo už mus aukotis. Jei, nustūmusi savo rūpesčius į šalį, su tikru užjautimu atkreipsiu savo širdį paguodos reikalingam, manieji pasidarys maži ir nereikšmingi. Jokia dovana nesuteiks tiek džiaugsmo, kiek žinojimas, kad ištiesiau pagalbos ranką ir nušluosčiau ašaras tam, kuris jau nebeturėjo į ką kreiptis.

Nepaskandinkim Kalėdų švenčių beprasmiame skubėjime ir smulkmenose, kad joms atėjus, nepasijustumėm pritrūkę jėgų prasmingesniems dalykams. Nepradėkime daugiau darbų, negu mūsų fizinės jėgos leidžia. Neimkime daugiau finansinių įsipareigojimų, negu pajėgiame. Palikime komercišką dovanų pasikeitimą tiems, kuriems tik komercija terūpi. Sutikime šventas Kalėdas su ramia nuotaika ir nepavargusia širdim.

LAIŠKAS Į ANAPUS

J. J - TĖ

M a n o B r o l i ,

Jau čia pat Kalėdos, čia pat tas palaimintas laikas, kada dangus priartėjo prie žemės, ir atnešė neramiai žmogaus dvasiai ramybę ir gyvenimo šviesą.

Ateina Kalėdos ir mano širdis trokšta nors mintimis nukeliauti pas Tave, trokšta pereiti begalinius tolius, prasiveržti pro visas užtvaras ir pasiekti anapus, į kur nukirsti visi keliai . . .

Atsimeni, kaip mes Kalėdų metu visada sugrįždavom į gimtuosius namus, palikdavom savo darbus, kasdieninius rūpesčius ir reikalus, ir tyro džiaugsmo ir namų ilgesio apimti keliaudavom tėviškėn švęsti Kalėdų!

Kur Tu dabar, mano Broli, neužmirštamas vaikystės ir jaunystės drauge? — Skrenda mano mintys jieškodamos Tavęs. Gal Tu esi tėvų žemelėj, krauju ir ašarom sriūvančioj, ar tolimoj šiaurėj pasmerktas vergo darbui ir kančiai?

Aš žvelgiu į savo turtingo ir gražaus miesto gatves, matau namų langus puošniais Kalėdų žiburiais padabintus, matau visur blizgėjimą, šviesų ir spalvų daugybę. Regiu žmones skubančius, nešančius glėbius brangių pirkinių Kalėdoms. Girdžiu aplinkui šventišką krykštavimą, linksmybę ir lengvą juoką, ir šventas giesmes, besimaišančias su prekyvietės ūžesiu . . . Gražus ir turtingas čia kraštas ir jo žmonės moka save lepinti ir džiaugtis.

Broli mano, aš jaučiuos bename ir vieniša toje puikių kalėdinių puošmenų ir giesmių gausybėj; begalinis liūdesys suspaudžia širdį, ir noris eiti nuo to viso aplinkumos blizgėjimo, nuo lengvo juoko, nuo prekyvietės ūžesio . . .

Ir grįžta pas mane mūsų gyventų Kalėdų atminimai, paliečia mano sielą — ir visa kasdienybė pranyksta! Visos mintys skrieja į šalį, likusią anapus, lyg mirusiųjų krante. Jieško jos tėvų namų, jieško Tavęs, mano Broli, jieško visų tų, su kuriais sėdėdavau prie Švento Kūčių stalo . . .

Ateina tos mūsų gyventos Kalėdų dienos, sustoja prie manęs, kaip laimingi vaikai ir žiūri šviesiomis nekaltomis akimis.

— Minkštos snaigės krinta, tiesiasi baltas rogių kelias, skamba varpeliai lygių laukų platumoj . . . Mūsų kelias veda pro mišką, miegantį žiemos patale, vingiuoja pro kaimus, panirusius mėlynam pavakarės rūke . . . Šen ten jau mirguliuoja languose žiburiai, girgžda šulinių svirtys, iš kaminų vingiuoja dūmai, tolumoje suloja šunes, sužvengia žirgas . . . Ir vėl viskas nugrimsta į paslaptingą tylą, kurioje gali girdėti, kaip krenta baltos snaigės ir žemę vynioja į skaistų rūbą. Štai jau pasiekiam palaukėj rymantį kryžių, pro snaigių mirguliuojančią uždangą regim iš tolo šviečiančius tėvų namų langus. Štai baltas beržas prie vartų ir kryžius po langais, ir sodo gale išlaki eglė, sunkia sniego skara apsidengus . . . Kaip lengva ir šviesu sieloje — Kalėdų žvaigždės spinduliai liejasi į tą baltą Kūčių vakaro prieblandą . . .

Ar atmeni, mano Broli, kaip mes pilni džiausmo laukdavom slėpiningo Kūčių vakaro ir balto Kalėdų ryto, kada lygiais sniego keliais lengvos rogutės, prisėdusios keleivių, skubėdavo į ankstyvąsias Bernelių Mišias?

Ar meni, kokia šventė būdavo mūsų namuose Kūčių dieną? — Mama ir seserys rengdavo Kūčioms valgius: kepdavo šližikus, sunkdavo aguonų pieną, dėdavo į lėkštes liepomis kvepiantį medų, gamindavo avižų ir spalgenų kisielių, virdavo geltonus it auksą kviečių grūdus, ir daugelį kitų Kūčioms valgių. Ar-

ŽIEMA KAUNE — SENAMIESTIS

tėjant vakarui visi darbai būdavo baigti, visa šeima šventadieniškai apsirengus laukdavo Kūčių vakarienės. Tėvas atnešdavo kvepiančio geriausio šieno gabanėlę ir lygiai dailiai paskleisdavo ant stalo, o ant to šieno motina užtiesdavo baltą lininę staltiesę, gražiai išlygindama jos klostes. Ir abu darydavo tai iškilmingai ir rimtai — tarytum jie rengtų guolį ateinančiam į žemę Šventajam Kūdikėliui. Ant to taip nuostabiai padengto stalo sudėdavom visus Kūčių vakarienei paruoštus valgius. O į pačią geriausią stalo vietą dėdavom lėkštę su baltomis Kūčių plotkelėmis — tai Bernelio duona.

Ir kai viskas jau būdavo paruošta, visa šeima susirinkdavo prie Kūčių stalo: tėvai, vaikai, tarnai iki mažiausio piemenėlio. Sustoję, švento vakaro rimties apimti melsdavos, trokšdami savo širdyse būti taip vienybėje visada, iki mirties. Tėvas, baigęs maldą, garsiai tardavo "Garbė Jėzui Kristui!" O mes visi, pagarbaus jausmo apimti, nulenkę galvas jam atsakydavom "Per amžių amžius!"

Atsimeni, Broli, kokiu meiliu žvilgsniu žiūrėdavo motina į mus visus ir kaip drebėdavo mūsų tėvo balsas, kaip jis tardavo šiuos šventus pasveikinimo žodžius? Ir po to jis paimdavo baltą plotkelę, duodavo motinai ir vaikams, ir mes visi vienas su kitu ja dalindavomės. Tai buvo meilės ir vienybės išreiškimas. Po tos iškilmingos pradžios sekdavo Kūčių vakarienė. Kaip būdavo lengva ir miela, kai visa šeima sėdėdavom prie Kūčių stalo.

Baigę vakarienę dar ilgai sėdėdavom klausydamies pasakojimų apie Kūčių nakties slėpinius. Prasiverdavo mūsų vaizduotei tolimųjų amžių glūduma ir mes išvysdavom Betliejaus žvaigždę, spindinčią virš menko tvartelio, regėdavom prakartelėj ant šieno paguldytą Šventą Vaikelį meiliai bežiūrintį į klūpančius piemenėlius, — pasaulio Viešpatį su paprasčiausiais žemės vaikais... Tyli laimė apimdavo mus. Norėdavom visą vakarą ir naktį sėdėti prie to šienu padengto Kūčių stalo ir išgyventi visus nuostabius dalykus, įvykstančius Šventą Kalėdu naktį.

Norėdavom budėti ir laukti vidurnakčio, kada vanduo pavirsta saldžiausiu vynu, kurio atsigėręs jau niekada nejausi kankinančio troškulio... Kada gyvuliai savo tvartuose prabyla žmonių kalba ir pasako niekam nežinomas paslaptis, kurias išgirdęs žinosi, gyvenimo ir mirties prasmę. Ir vėjo pūtimas ir žvaigždžių mirgėjimas tą naktį turi paslaptingą reikšmę. O traukdamas iš po staltiesės šieno žoleles gali sužinoti savo ateitį: jei ilgą ištrauksi — dar ilgai gyvensi, jei trumpą — mažai beliko pasaulyje tavo dienų.

Mieliausia būdavo klausytis pasakojimų, kaip Kūčių vakare ir Kalėdų naktį visi keleiviai gali saugiai keliauti, niekas nepaklysta ir nežūva savo kelionėj. Visi benamiai, vargšai ir valkatos užėję į šiltą namų židinį, randa poilsį ir užuojautą.

Kalėdos atnešdavo brangiausią dovaną — tikėjimą į Paslaptį ir didžią meilę gimusiam pasaulio Išganytojui...

Broli mano, ar Tu jauti, kaip anų dienų šventas Kūčių vakaras surišo mus nesutraukiamais giminystės ryšiais? Daug prabėgo metų, skaudžių ir sunkių kaip uolos, daug jie sugriovė ir sunaikino, bet niekas negali sunaikinti tų atsiminimų, kurie mums tebėra gyvi ir brangūs. Kai ateis Kūčių vakaras ir balta Kalėdų naktis, aš jaučiu, kad ir Tu mąstysi tas pačias mintis, kaip ir aš. Į Tavo sielą ateis tie patys vaizdai, atgis tie patys žodžiai, iškils Tavo akyse tie patys veidai, taip brangūs, niekada nepamirštami.

Broli mano, kai Tu minėsi mūsų gyventas Kalėdas, ir Tavo sieloj atsivers nepagydomo skaudaus atsiskyrimo žaizda, žinok, kad ir mano širdis tą patį gyvena ir jaučia.

Žvelgiu pro langą, kur skaisčios visų spalvų šviesos mirga gatvėse, kur dangorėžiai stiepiasi liekni į vakaro ūkanas. Iš gatvės pasiekia mane linksmos Kalėdų giesmės garsai. Virš miesto dūnkso sunkūs sniego debesys — ir sniegulės pradeda lengvai kristi ant Kalėdų žiburiais mirguliuojančio miesto.

Pro tas šviesas, pro augštus miesto namus, mirksinčius šviesos užrašais, pro tyliai plevenančias sniegules skrenda mano mintys ir jieško Tavęs, Broli mano! Kur Tu?

Tai šen, tai ten pro tamsius debesų tarpus švystelėja žvaigždelė. Gal ir Tavo akys seka žvaigždžių spindėjimą ir svajoja širdis apie buvusias Lietuvos Kalėdų šventes. Broli mano, visos mano mintys, skrieja į anapus ir jieško Tavęs!

BRANGŪS LIETUVIAI

Tarsi matosi didingas šviesus vaizdas galvojant, kiek daug širdžių patirs ramaus dvasinio džiaugsmo Kristaus gimimo švenčių dienomis.

Nesuprastumėm tačiau tikrovės, jeigu visur matytumėm tik šviesą, džiaugsmą. Ir krikščionių vardu atžymėtų kiek daug šeimų be krikščioniškos dvasios, be tikro džiaugsmo. Kiek daug jaunimo, kurio niekas neišmokė pažinti ir sekti naturalius ir krikščioniškus gyvenimo pagrindus, kuris auga ir bręsta be dvasinės šviesos ir be šviesios ateities. Mūsų laiko žmonijos horizontuose juoda yra ne tik tautų nelaisvė, socijaliniai ir ekonominiai trūūkumai, bet ir tos bedvasės šeimos, be dvasinio išauklėjimo paliktas jaunimas. Visi kartu tie trūkumai yra grėsmė mūsų laiko žmonijai, o dar daugiau jos ateičiai.

Žmonijai reikia platesnio ir gilesnio dvasinio atgimimo. Kristaus gimimo vaizdai ir prisiminimai tepažadina kiekvieną pasitikrinti, kiek sekame gyvenime jo Evangelijos žodžius ir dvasią.

Visiems nuoširdžiai linkiu Kirstaus gimimo šventėse patirti daug šviesos ir džiaugsmo.

Tebūna pilni Dievo palaimos jūsų 1967 metai.

Su nuoširdžia Jums meile Kristuje
Vyskupas Vincentas Brizgys.

O. B. AUDRONĖ

METAI

O kur, o kur jūs
Nubėgę metai,
O kur jūs,
Dienos mano? —
Margų gegužių
Taip reta reta —
Tiktai šalna
Gyvena.

O kur, o kur jūs,
Visi melagiai,
Visi
Rišėia nujoję? —
Širdy tiek saulių
Gražiausių degė —
Dangaus tiek buvo joje,

Kad, rodės, amžiais
Žydės jaunystė, kad miela
Ir šviesu čia
Ir rojaus gėlės
Nemano vysti,
Kai vėjais ..
Rojų pučia.

Jūs buvo dešimt —
Tiktai našlaitė,
Jūs dvidešimt —
Mylėjau,
Bet kas visus jus
Kitus suskaitė —
Nubėgot —
Neregėjau.

SUDIE

Tik rankos paspaudimas.
Vėlu.
Sudie.
Pasilieku.
O neviena —
Ir tu
Ir tu
Eisi kartu
Visur ir visada,

Z. SODEIKIENĖ — ŠVENTOJI ŠEIMA

KŪČIŲ VAKARAS

Kūčių vakaras toks geras
Kūčių vakaras toks jaukus,
Tik kažin kur toli
Šiauriniai vėjai baras,
Tik nežinia kieno pėdas
Jie ten užpūs

Rūpintojėlis vienišas
Teberymos prie kelio,
Tebevirpės nuo skausmo
Plėšoma širdis,
O susigūžusioj tėvų pirkelėj
Mūsų visų keliai
Skubėdami atgis.

Kūčių vakaras,
Čia šilta
Ir jauku čia,
Ir, ačiū, Tėve
Mes čia keturi,
Bet virš kurių pėdų
Sniegus
Šiauriniai vėjai pučia? —
Nei aš, nei tu
Ramybės neturi

(Iš eil. rinkinio "Žingsniai Takeliu")

KALĖDŲ LIKUČIAI

HILAIRE BELLOC

Pasaulis keičiasi labai greit, ir negalėtum tikrai pasakyti ar į gera ar į bloga, bet neabejotinai linksta į susiskaldymą. Mūsų kultūra vis labiau ir labiau skyla į dvi stovyklas, ir tai, kas buvo bendra visiems, patampa būdinga tik krikščionims, ir netrukus taps katalikų savybe.

Štai kodėl šį savo straipsnį pavadinau "Kalėdų likučiais". Žmonės save klausia kiek daug belieka iš švenčių ir papročių laikymo. Kadangi konkretus pavyzdys yra ryškesnis ir, savo ruožtu, vertingesnis už bendrą vertinimą, aš čia noriu parodyti ką Kalėdos vis dar tebereiškia kaikuriuose Anglijos namuose, kaip jos švenčiamos, ir visas namines apeigas, su visom jų smulkmenom ir šilima.

Tie namai stovi žemai, nedidelės upės pakrantėje. Jie yra toli nuo miesto; artumoje negyvena joks kaimynas. Kiekviena sodyba yra mylios ar daugiau atstu, jų pastatai seni, su čia ar ten nauju priestatu. Parapijos bažnyčia (kuri buvo prarasta prieš tris su puse šimtmečio, Elzbietos I viešpatavimo laikais) yra sena, iš Kryžiaus karų laikų. Ji pastatyta dvyliktam šimtmetyje. Namas, apie kurį aš kalbu, savo seniausiom dalim, yra iš keturioliktojo šimtmečio, o gal ir iš dar anksčiau, tačiau jis turi naujų priestatų. Vienas jo sparnas pietų pusėje buvo pristatytas prieš septyniasdešimts metų, kitas, šiaurinėje pusėje, prieš dvidešimt metų. To nepaisant, tradicija tokia stipri, kad iš lauko pusės bežiūrint, negalima ar sunku pasakyti kuri jo dalis sena ir kuri nauja. Nes, iš tikrųjų, pati senoji dalis augo palaipsniui, ir vienuolika namo kreigų, būdami įvairiausių amžių, išdidžiai stovi ir atrodo lyg būtų vienais metais statyti.

Namo centrinis kambarys paverstas koplyčia, kurioje laikomos mišios ir ten gali matyti, nepadengtą jokia plytų ar tinko sieną, pradinę namo statybą, kuri buvo iš didelių ąžuolinių rąstų, svarbiausios atramos ir skersinės dalys, per pusę jardo iškirstos ir prieš šimtmečius suleistos viena į kitą, grubiai laiko nulygintos. Jos nuo metų pajuodusios. Stogas kyla augštyn kaip stačiai iškelta palapinė ir yra palaikomas ištisos mažesnių ąžuolinių sijų vėduoklės. Už altoriaus tėra tik vienas langas. Visas namas pastatytas iš vietinio ąžuolo, o plytų sienos jame tėra tik užuolaidos, įmūrytos tarp medinių to seniausio būsto rėmų.

Po koplyčia yra valgomasis, kur stovi didelis atviras židinys, kuriame gali įtilpti didelės kaladės, ir kuris yra senas, kaip niekas šioje vietoje. Čia kūrenamos tik malkos, ir tos malkos ąžuolinės.

Per šį kambarį ištiestas labai ilgas ąžuolinis stalas, lygiai tamsus nuo metų, kaip ir sijos virš jo, ir tas stalas turi savo istoriją. Jis atvežtas iš vienos Oxfordo kolegijos, kai puritonai prieš tris šimtus metų ją apiplėšė. Jis niekad nesugrįžo į savo pirmykštę vietą. Jis ėjo iš vienos šeimos į kitą, kol pagaliau buvo nupirktas (jo jaunystėje, vedybų metu) vyro, dabartinio namo savininko. Besidomį šiais dalykais tvirtina jį esant padarytą septyniolikto šimtmečio pradžioje. Vadinasi, jis buvo padarytas Šekspyrui tebegyvenant, ir tuo metu, kai tikėjimas Anglijoje vis dar tebebuvo ant svarstyklių; nes tikrai tegalima buvo pasakyti, kad Anglija praras savo katalikybę tik to šimtmečio paskutiniame ketvirtyje. Tas stalas, grubiai išskaptuotas, buvo išvaškuotas jau tada, kai ant jo pradėjo laikyti maistą žmonėms, ir dabar jo paviršius švyti kaip lengvai, labai lengvai, ramiai banguojanti jūra. Nakčia, vario žvakidės (nes tie namai apšviečiami žvakių, žmonių akims tinkamiausia šviesa) atsispindi jame kaip tyloje rudi vandenys; lygiai ir stikliniai, sidabriniai bei švininiai indai, o taip pat ir vyno taurės, Tam tauriam puošnumui paslėpti neužtiesiema staltiesė, nei, noriu tikėti, niekad nebus.

Viename namo gale, kur iš daugelio pačios didžiausios durys tvirtai kabo ant didelių nukaltų geležinių sąvarų, yra salė, nelabai plati; jos ilgis prilygsta namo pločiui, o jos augštis, palyginus su jos pločiu, labai didelis. Kaip ir koplyčios, jos stogas kyla augštyn, status ir tamsus, taip kad nuo jos grindų (nutiestų iš didelių ir sunkių vietos akmens plokščių) žmogus žiūri augštyn, į patį stogą. Toje salėje yra kitas židinys, didelis ir platus, kūrenti ąžuolinėm malkom, ir ten tiesiasi ąžuoliniai laiptai, labai platūs ir žemom pakopom, su ąžuoliniais turėkliais, vedą į atvirą galeriją viršuje, iš kur jūs žiūrite į apačią. Virš tos galerijos stovi Dievo Motinos statula, iškalta iš medžio, nespalvota, ir laikanti Šventąjį Kūdikį, o žemiau — daug knygų lentynų. Tos salės sienos apkaltos paneliais, lygiai kaip ir daugelis namo kambarių, tačiau tie paneliai daug senesni už kitus. Tos salės didžiosios durys atsidaro į vieškelį.

Kalėdos tame name švenčiamos štai kaip:

Kalėdų išvakarėse, daugybė bugienio ir lauro atnešama iš ūkio ir iš sodo (šitam namui priklauso šimtas akrų žemės ir dešimts akrų ąžuolų miško). Šiais žalumynais apkaišoma visas namas ir kambariai prieš tai dienai sutemstant. Tada į salę įnešama jauna pušaitė, dvigubai augštesnė už žmogaus ūgį, ir ant jos sukabinama daugybė žvakučių ir dovanų namiškiams, svečiams ir kaimo vaikams.

Paprastai apie penktą valandą šie pastarieji su kaimo vaikais susirenka (vaikų esti apie penkiasde-

šimts — nes ši tolima vietovė generacijų eigoje išlaiko augštą lygį, nemažėja ir nedidėja, bet išlieka tokia pati) ir valgo paprastą vakarienę, sočiai pavalgo ir atsigeria. Tada vaikai eina prie Kalėdų medžio. Kiekvienas jų gauna dovanų po sidabrinį pinigėlį. Po to jie salėje šoka ir dainuoja dainas, kurių žodžių jie buvo mokomi jau iš anksčiau. Tos dainelės yra žaidimų dainos, surišančios įvairias žaidimų dalis, žmones, gyvulius ir daiktus, kuriuos jūs girdit minint šios apylinkės dainose. Iš tikrųjų, čia Kalėdų tradicija tokia, kokia turėtų būti visur, įausta į pačią vietovės esmę, taip kad aš įsivaizduoju mažus vaikus, kai jie galvoja apie Betliejų, jį matančius tartum jis būtų Anglijoj, gilios žiemos metu.

Tie žaidimai ir dainos tęsiasi tiek kiek jiems patinka, o po to jie eina pro židinio didžiąją ugnį, į gretimą mažą kambarėlį, kur įrengta prakartėlė su Dievo Motinos, Švento Juozapo, Šventojo Kūdikėlio, piemenų ir tų, ką su jūsų leidimu aš pavadinsiu šventųjų gyvulių stovylom. Ir čia, vėl tradicija tokia stipri šiame name, kad tos figūros niekad neperkamos naujos, bet yra tokios senos, kaip seniausi šeimos vaikai, dabar auginą savo pačių vaikus. Tuo būdu asilas neteko vienos savo gipsinės ausies, o senas jautis, anksčiau buvęs rudas, dabar patapo keršas, o vienas piemuo paliko be galvos. Bet, trūkstamos dalys įsivaizduojamos. Ant prakartėlės lubų, virš Šventojo Kūdikėlio, kabo blizganti žvaigždė, po tiekos metų patamsėjusi ir tokiai vietai pernelyg didelė. Priešais tą prakartėlę, vaikai (vieni jų katalikai, o kiti protestantai, nes kaimas mišrus) gieda giesmes. Tų giesmių turima koks šešetas. Kartu su jų balsais susimaišo ir malūnininko balsas (nes tas namas dar turi ir malūną). Malūninkas toje apylinkėje garsus savo dainavimu, nes turi labai gilų ir stiprų balsą, kuriuo jis didžiuojasi. Baigus giedoti, visi išsiskirsto, lieka tik namiškiai, tačiau senesniem neleidžiama išeiti pirma nenugėrus gero gurkšnio, krikščionio kelionės pastiprinimui.

Tada pavakarieniavę namiškiai ir jų svečiai, kartu su kunigu, atvykusiu jiems atlaikyti mišių, vakaroja iki vidurnakčio. Atnešamas labai didelis ąžuolo rąstigalis (tas ąžuolas jau jum įkyrėjo! Tačiau čia viskas yra iš ąžuolo). Tas ąžuolo rąstigalis yra Kalėdų rąstigalis, ir toks jau paprotys, kad jis turi būti persunkus vienam vyrui pakelti; taip kad du vyrai išeina ir iš kiemo atneša: namų šeimininkas ir jo tarnas. Jį įmeta į didžiojo židinio ugnį ir pagal prietarą, jeigu jis dega per visą naktį ir anksti rytą randamas teberusenąs, tas namas ateinančiais metais klestėsiąs.

Po to visi eina į koplyčią, ir ten, viena po kitos, atlaikomos trejos mišios ir namiškiai priima komuniją.

Sekantį rytą jie keliasi vėlai, nes didieji Kalėdų pietūs paduodami vidudienį. Valgoma kalakutiena, slyvų pudingas su bugieniu ir visa kas tradiciška. Sausainiai sulaužomi, degtinė uždegama ir užpilama ant pudingo, ligi bugieniai pradeda traškėti liepsnose, uždanga akimirkai nukeliama, kad būtų galima matyti ugnį. Kalėdų šventė tokia didelė, kad, galima sakyti, užpildo visą dieną. Kaikas gali tai papeikti, bet, kiek tai liečia mane, aš pritariu.

Kalėdų šventėms pasibaigus, nemanykite, kad Kalėdų laikas ir jo švytesys irgi baigiasi, — čia prisilaikoma papročio švęsti dvylika dienų, tuo būdu "Dvyliktoji Diena" — Trys Karaliai, vis dar tebeturi namo gyventojams savo pilną ir seną prasmę, kokią turėjo tuo metu, kai Šekspyras rašė. Žalumynai tebelaikomi kiekvienam kambaryje savo vietoje, ir nė vienas lapas neturi būti pajudintas ligi Trijų Karalių ryto, tačiau iš kitos pusės, joks lapas negali pasilikti namuose, nei taip pat Kalėdų medelis, Trijų Karalių rytą. Visa surenkama ir sudeginama tam tikroje giraitėje, pavestoje tiems geriems medžiams, atlikusiems savo Kalėdinę pareigą. Dabar, po tiekos metų, jūs galite ją vadinti mažu miškeliu, nes kiekvienas medis išliko gyvas, būdamas liudininku nesulaužomų apeigų ir paveldėtų daiktų švento gyvybingumo.

Tarp Kalėdų ir Trijų Karalių dar turime ir Naujųjų Metų dienos apeigas, ir štai kaip jos atliekamos:

Naujųjų Metų išvakarėse, maždaug ketvirtį prieš vidurnaktį, namų šeimininkas ir visi su juo esantieji, eina iš kambario į kambarį, atidaro kiekvienas duris ir kiekvieną langą, nepaisant kaip šalta būtų, kad, kaip sakoma, senieji metai su savo naštom galėtų išeiti ir palikti visa nauja ateinančių metų vilčiai ir jaunystei.

Tai, taip pat, yra prietaras, bet labai geras. Jo besilaiką tiki jį esant seną kaip Europa, ir turintį šaknis, besitiesiančias į užmirštuosius laikus.

Šiom apeigom bevykstant, koplyčios varpai kieme lydi senuosius metus, esant visom durim ir visiem langam plačiai atidarytiem. Visi namiškiai išeina laukan ir laukia varpų nutylimo, kas įvyksta prieš pat metų pasikeitimą. (Kelias minutes tęsiasi neįprasta tyla, žiūrima į laikrodžius, norint žinoti tikrą laiką (šeimininkai nemėgsta radijo ir netgi neturi telefono) ir jie sužino apie laukiamą akimirką iš patrankos šūvio, kuris paleidžiamas iš miesto, labai tolimo, tačiau visad girdimas).

Tą akimirką koplyčios varpai staiga sugaudžia naujais akordais, šeimininkas grįžta į namus su akmeniu ar žemės sauja, visos durys uždaromos, ir visi namiškiai, turtingi ar vargšai, kartu geria vyno stiklą, sveikindami Naujuosius Metus.

Visa tai, ką esu aprašęs, ne romanas ir ne vaidinimas. Tai tikrovė, įvykstanti kaip normalus gyvenančių vyrų ir moterų paprotys. Aš bijau, kad aprašymas mūsų besikeičiančiais laikais, neatrodytų labai keistas, ir gal, kaikuriose vietose, komiškas, tačiau tiems, kurie jo laikosi, jis yra ne tik šventas, bet nor-

malus, turįs savo sudėtingoje visumoje sakramentinį privalumą ir palaiminančias savybes, kurios negali būti paniekintos.

Ištikrųjų, modernūs žmonės, tokių dalykų neturį, neturi atramos. Mūsų tėvai, įvedę visus tuos apeiginius papročius, buvo labai išmintingi.

Žmogus turi kūną, lygiai kaip ir sielą, ir žmogaus visuma, kūnas ir siela, sveikai maitinasi praktikuojamais tradiciniais dalykais. Be to, yra didelis privalumas laikytis nepakeistų kalėdinių švenčių apeigų, kurios išaiškina, padaro pakenčiamu ir normaliu tai, kas kitaip būtų nepakenčiama ir papiktintų, ir netgi, pilnesne prasme, būtų nenormalus dalykas. Aš turiu galvoje nemirtingo žmogaus mirtingumą.

Ne vien tik mirtis, bet toji mirtingumo palyda, kuri yra amžina eilė mažesnių mirčių, vadinamų pakitimais, susilaukia iššūkių, esti surakinama ir pastatoma į savo vietą tų nekintančių ir vienas kitą sekančių sezoninių veiksmų, primenančių praradimus, apleidimus ir kintamumus. Neviltis, sąžinės graužimas, beveik nepakeliamas nuovargis, bukas kartojimas tariamai nenaudingų dalykų, nereikalingų ir bereikšmių, atšalimas, nesupratimas kitų, užmaršumas, nelaimė ir atgaila, jauni vyrai, žuvę kare, kūno ir netgi sielos ligų pavojai, nerimas, pažeista garbė, visi gyvenimo kartėliai — patampa dalimi didelio reikalo, galinčio atvesti į Palaimą. Nes jie visi yra susieti mūsų atmintyje su šventa diena, sekančią šventę po šventės, metai po metų, surišdami generacijas, nešdami, netgi ir šiame pasaulyje, mirusiųjų gyvenimą ir suteikdami pastovumą ir nekintamumą. Neturint tokio simbolio, vis didėjanti gyvenimo našta gali pagaliau mus nugalėti ir nebeleisti jam vėl gimti.

H. Belloc, anglų poetas, rašytojas ir istorikas, priklauso svarbiųjų anglų katalikų rašytojų grupei. Buvo kilęs iš prancūziškos katalikiškos šeimos. 1903 m. priėmė anglų pilietybę ir buvo parlamento narys. Savo kūryboje kėlė žemės grožį ir gyvenimo pilnybę, pabrėždamas mūsų laikų klaidas ir pramoninės civilizacijos žmogaus pavergimą. Jis įnešė į anglų gyvenimą naują Europos ir katalikybės prasmę. P. G.

Išvertė P. GAUČYS

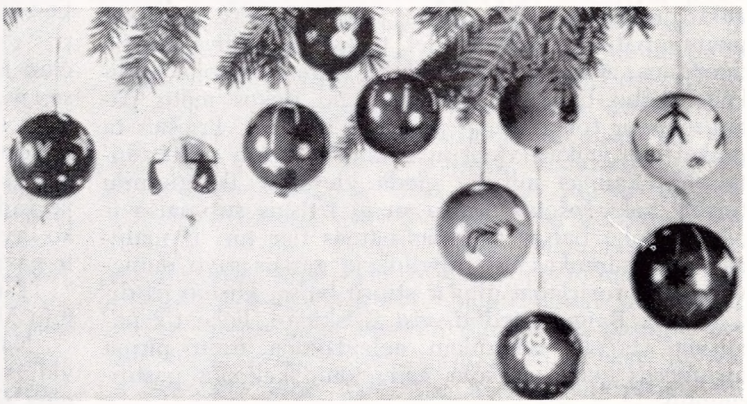

KALĖDŲ DOVANA

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

Aldona įsižvelgia į langą. Anapus gatvės, priešais mėlsvai dažytą, senovišką namą, spyglines šakas iškėtusi, smailia viršūne dangun stiebiasi iškili eglė. "Tai mano kalėdinė eglutė", pamąsto ji. Ir jauku širdyje. O toliau dviaugštis mūras — gyviau išsipuošęs. Ties priekiu balkonas žalumynais, sniego šerkšnu, spalvotom lemputėm iškaišytas, ir dar — penki rudaskrandžiai briedžiai, veik tikro dydžio, šuoliu lekia . . . Rodos, dar pasispirs kulnim ir — peršoks balkono tvorelę, oru nuskries išilgai gatvės ir dings iš akių . . .

Kalėdos, linksmybės šventės! O aš — viena. Našlės paskutinė dalia, susimąsto ji, lyg gyvenimo puslapius praversdama.

Kai praeitą vasarą Daivutė ištekėjo, išskrido iš po mamos sparno, jos vyras gavo paskyrimą pusei metų išvykti į Europą — tiek jų tematysi. Jauni, teskraido po pasaulį, tai jų dienos. Ir tu apsiprask. Vaikai ant tėvų skverno neištupės. Kaip žvirbliai iš lizdo išskuba.

Aldoną buvo kvietę šventėms — čia pažįstama šeima. Priemiesty jų graži, nuosava troba. Bet tolokai, su dviem persėdimais autobusu važiuoti. O žiemą diena tokia trumpa. Be to, pradžioje savaitės gripas suėmė, net su karščiu. Tai svečiuotis atsisakė. Pagulės daugiau, išsiilsės, peršalimą išvarys — ir bus po švenčių. Vakar lyg pagerėjo, gal šiandien ir visai bus liga atsikabinusi.

— Beveik būčiau galėjusi važiuoti, — svarsto ji, nes vienišumas slėgia, visokios mintys sąmonę užgula ir apspaudžia, net graudina. Mėgina ramintis, ieško kuo pasiguosti.

— Man dar gerai, perdaug gerai. O kaip pusbrolis su visa šeima — Sibire . . . Kokios jam Kalėdos? Net nė švęsti nevalia. O speigai kokie, ir darbai sunkūs. Miestas, rašė, tik už dviejų dienų kelionės arkliais, rogėm per pusnį. Jei susirgai, nei daktaro . . .

Teta Uršulė Lietuvoje, bet irgi kaip vargsta. Apšlubusi, žaizdotom kojom, abu sūnūs žuvę . . . Ožka ir ketvertas vištų — visas jos turtelis. Gal būt, siunti-

nį jau gavo, bent kąsniu pasilepins. Ir mane prisimins. Bet skundėsi, lūšnos stogas kiauras. Jeigu lietus ar žiemą atlydys — varva ties kerčia. Ir vėjai troboje gaudosi.

Aldona pajunta, kad jai kambary labai jauku — šilta ir patogu. Ir tai yra tikra švenčių palaima. Dėl peršalimo ji tūno dar vilnone skara apsisupusi, kojos milo apavu apmautos. Ne, ji šiandien niekur nejudės, kad liga galutinai išdiltų.

Išgirsta žingsnius laiptais. Skubūs ir lengvi — tapt tapt tapt augštyn. Priešais jos duris yra antras, toks pat mažutis butas — senyva pora gyvena. Jie šventėm išsiruošė pas sūnų, su gausiom dovanom anūkams.

Tin din din! Skambutis. Aldona tebesėdi šiltame fotelyje, skara apsigaubusi, nė neketina kilti. Būtų tik tuščias smalsumas. Aišku, apsiriko kas nors. Tikrai ne pas ją. Neseniai šiame mieste, nedaug pažįstamų, o šiandien — visi savo šeimose užimti...

Dar skubus skimbtelėjimas ir — žingsniai nuplepsi žemyn. Paskui girdėti — užveda motorą. Nuvažiavo. Vėl tyla. Bet jos mintys sudrumstos.

Ji nušlepsi link slenksčio. Ir spaudžia rankeną, nors žino — ten nieko nėra.

O kaipgi! Prie pat durų briaunos dailus ryšulys, kaspinu apkilpuotas. Ji tuoj žiūri adreso kortelės: Mr. & Mrs. Lash. Taigi, paklydo vienu numeriu. Tai sekantis triaugštis namas, kur tiek nuomininkų.

Skubiai grįžta vidun, nes oras vėsus — ji bijo gripu atkristi. Sėdasi vėl fotelyje.

Kas daryti? Čia netoli, bet aš ligota, pasiryžusi kojos neiškelti, kad rytoj būčiau sveika. Aš nekalta, kad kažkas apsiriko adresu. Tie žmonės svetimi, man nėra pareigos jų ryšulių rūpintis. Čia tikriausiai koks niekniekis įpakuotas.

Pratūno valandėlę. Bet širdis nerami. Gal ir niekniekis — šventėse turi prasmę, neša džiaugsmą? Gal jie laukia ir nesulaukia?

Ne, neiškenčia ji: švenčių ramybė liks sudrumsta, jei ryšulys čia tebebus...

Apsiauna storesnėm kojinėm, šiltesniais, suvarstomais batais, tvirčiau apsivynioja skarą, dar užsimauna pirštines. Ir su pakietu rankoje leidžiasi laiptais.

Duryse pasitinka ponia Lash, jaunutė ir laiba, palaidais garbiniais moteriškaitė. Nustebusi ima ryšulį, sykiu kviečia vidun.

— Aš nevisai sveika, mažas peršalimas...

— O, tai būtinai... Sušilsite — kava kaip tik karšta... Labai įdomu, kaip čia atsitiko... — kalbina ji ir neatleidžia, ir Aldona žengia į eglute spidintį salionėlį. Čia pat ir ponas Lash, toks pat jaunuolis vaikiškai simpatiškas. Trumpai išsiaiškina nuotykį.

O, tai jūs vieniša... mes kaimynai... — čiauška palaidais garbiniais jauna moteris ir mostelia į vyrą: — Mes būtinai kviečiame kaimynę Kalėdų vaišėms! Mes irgi vieniši. Tik šiemet susituokėme, pirmos Kalėdos... Maniškiai, seserys ir brolis — toli Niujorke. — Aldona dar mėgina spirtis, dėl nesveikatos, bet jaunamartė tokia nuoširdi: — Kaip tik geriau pas mus, globosime ir vaišinsime. Tokia Dievo dovana Kalėdoms — geras kaimynas! Mums laimės ženklas visiems ateinantiems metams. Kad jūsų gera širdis, nepatingėjote dėl mūsų... Ir mums, jauniems, bus pamoka — Kalėdas švęsti vis su kokiu nors geru darbu, su meilės ženklu kaimynui. Užjausti sergantį, palengvinti vienišumą... Tai Kalėdos širdyje... — ir jauna moteris taip dailiai nusišypso, kad Aldona daugiau nesispiria. Tik ji staiga prisimena savo Daivą, irgi pirmas Kalėdas kažkur švenčiančią — tarp svetimų, neįprastoj vietoj. Ir jai dabar rodosi, kad šita jauna kaimynų pora, jai — kaip giminės, kaip savi vaikai.

A. LIČKUTĖ JAUNOSIOS PAUKŠTININKĖS (KERAMIKA)

TVARKA IR JOS REIKŠMĖ AUKLĖJIME

D. PETRUTYTĖ

"Būtina, kad mažo vaiko aplinkoje būtų tvarka ir pastovumas, nes vaikas kuria pats save iš elementų, esančių aplinkoje".

M. Montessori

Mažame kūdikyje iki vienerių metų amžiaus sunku įžiūrėti bet kokį vidinį gyvenimą, kaip tariasi tai galinti padaryti eksperimentinė psichologija. Tą pat galima pasakyti ir apie moderniųjų psichologų bandymus, kurie jaudų pagalba stengiasi sužadinti vaiko dėmesį, ir, žinoma, gauna tam tikrą reakciją, turinčią pavaizduoti psichinį atliepimą.

Iš tikrųjų jokių apčiuopiamų reiškinių nėra, kurie įrodytų esant vaike psichinio gyvenimo pradus, nors ryšys tarp dvasios ir judesinių organų turi egzistuoti. Tik tas sielos gyvenimas tebėra užuomazginiame pavidale, tame pavidale, kokiame buvo vaiko kūnelis prieš devynis mėnesius.

Pirm negu pasireiškia betkokios rūšies valinis judesys, turi būti dvasios gyvenimas, nors jis yra veik neįžiūrimas, užuomazginis. Kiekvienam žmogaus veiksmui yra reikalingas dvasinis paskatas.

"Dvasinio gyvenimo pirminiai egzistencijos reiškiniai gali būti patiriami tik *stebėjimais,* bet ne eksperimentais įrodomi", sako Montessori. Eksperimentininkai savo bandymais nelaiku sužadina tam tikrą vaiko energiją, tuo pakenkdami normaliai dvasios vystymosi eigai.

Stebėjimas turi būti moksliškas. Taip kaip didysis prancūzų gamtininkas Fabre yra stebėjęs vabzdžius. Stebėjimas turi prasidėti tuojau pat, kai tik atbunda vaiko juslės, kurios ima rinkti tam tikrus išorinio pasaulio įspūdžius. Vaikas kuria savo gyvenimą iš medžiaginių daiktų, esančių jo aplinkoje. Šitam stebėjimui nereikalinga nei komplikuotų įrengimų, nei ypatingų mokslų. Čia užtenka geros valios sujungtos su veiksmu, — palankaus vidinio nusistatymo padėti vaikui ne tik fiziniu, bet ir psichiniu atžvilgiu. Pv., vaikas turi gulėti ir tuo pačiu metu gauti įspūdžius; kaip tai suderinti? Kuo paprasčiausiai: — truputį pakelti vaiko galvutę augščiau, tačiau nerišti jokių daiktų prieš vaiko akis. Nuo šito labai dažnai vaikas pradeda žvairuoti.

"Kaip širdis pirminiame organizmo narvelyje, taip jautrinis laikotarpis — pirminėj sielos užuomazgoj", sako Montessori. Tai pats svarbiausias ir paslaptingiausias jautrinis laikotarpis, kurio dėka vaikas tampa nepaprastai jautrus išorinei tvarkai. Jis tęsiasi per pirmuosius ir antruosius metus. Tačiau mes vaiką laikome netvarkingu iš prigimties. Tai didžiausia mūsų klaida.

Tiesa, yra labai sunku šią švelnią ypatybę teisingai apspręsti, klaidinančiose gyvenimo sąlygose: uždaras miesto butas, tuščia arba perkrauta aplinka, perdėm suaugusio daiktais, kurie dažnai judinami iš vietos. Vaikui visi tie reiškiniai nesuprantami ir nesuvokiami, bet tai yra baisios kliūtys, kurios vaiko sieloje iššaukia nenormalų stovį, kuris labai dažnu atveju virsta nenumaldomu verksmu, kurį mes suaugėliai laikome be priežasties. Sakome, tai vaiko užgaida, nelemtas įnoris.

Šitokio vaiko verksmo priežastis yra dvasinės funkcijos sutrikimas, kaip yra pilvuko skaudėjimas — fiziologinės funkcijos sutrikimas.

Vaikai yra apdovanoti ypatinga meile tvarkai. Tai galima labai ryškiai pastebėti vienų su puse metų

amžiaus vaikuose. Šito amžiaus vaikas organiškai negali pakęsti netvarkos. Jinai jame sukelia dvasines kančias, nuolatinius susijaudinimus, kurie gali būti aiškių fizinių ligų priežastimi.

Vaikas tuojau reaguoja į tvarkos pasikeitimą, ko suaugėlis ar vyresnis vaikas net nepastebi. Stebėdami mažus vaikus su *tam tikru pasiruošimu* tikrai galime įsitikinti, jog vaikas turi ypatingą jautrumą tvarkai, kuris jam augant pamažu silpnėja.

Jeigu tame laikotarpyje, gyvenamoji vaiko aplinka neatatinka vaiko sielos reikalams bei uždaviniams, o suaugėlis ne tik nemato tų apraiškų, tų nepaprastai įdomių reiškinių, bet jis sąmoningai uždaro akis tiesai ir, kaip pamišėlis, ardo kūrybos darbą ir kūrybinio darbo dėsnius — gražus, ramus ir palaimingas vaiko vystymasis nešąs šventąją ramybę ir taiką nekartą virsta baime ir nerimą keliančiu liguistumu, kuriam pašalinti nerandama jokių vaistų, nei priemonių.

Jei mes norime nustatyti teigiamas apraiškas vaike, kurios yra: pasitenkinimas, džiaugsmas ir ramybė, pirmiausia turime gerai įsisąmoninti vieną dalyką, būtent: kad jautrinis laikotarpis tvarkai yra vienas pirmųjų reiškinių, kuris pradeda pulsuoti jau pačiais pirmaisiais mėnesiais vaikui gimus, kaip širdelė pradeda plakti nuo pat pirmosios fizinės ląstelės užuomazgos. Tik auklės, kurios yra susipažinusios su montessorinio auklėjimo principais, gali mums duoti gražių tos rūšies pavyzdžių. Kartą viena auklė, vežiodama 5 mėnesių amžiaus vaiką privačiame sode, pastebėjo, kad kūdikis domėjosi ir džiaugėsi žiūrėdamas į baltą marmurinę lentą įleistą geltonoje mūro sienoje. Nors sodas buvo pilnas gražiausių žydinčių gėlių, bet vaike buvo pastebimas džiaugsmingas susijaudinimas pravažiuojant pro minėtą marmuro lentą. Todėl auklė kiekvieną dieną atveždavo vežimėlį su vaiku prie šios lentos, į kurią jis labai ilgai, ramiai ir patenkintas žiūrėdavo. Kas galėtų manyti, kad toks dalykas galėtų patenkinti vaiką 5 mėnesių amžiaus.

Vaikas reiškia džiaugsmą ir pasitenkinimą, atrasdamas tą patį daiktą toje pačioje vietoje. Kaip veikia šitas jautrinis laikotarpis aiškiausiai galime pastebėti iš vaiko reagavimo, kai įprasta tvarka suardoma. Sekantis įvykis mums tai patvirtina. Tai yra mažutė šeimyninė scena, kur pagrindinis veikėjas yra 6 mėnesių amžiaus kūdikis. Vieną dieną kambaryje apsilanko ponia, kuri savo skėtį pasideda ant stalo, vaikas susijaudina, bet ne dėl ponios, o dėl skėčio, nes jis valandėlę žiūri į jį įbėdęs akutes ir po to pradeda verkti. Ponia pamano, kad jis nori skėčio ir skubiai, šypsodamasi ir, kaip yra įprasta, meiliai šnekėdama, padavė jį vaikui. Tačiau vaikas atstūmė skėtį ir verkė toliau. Ką daryti? Aišku, čia pasirodo anas "įnoris", kuriuos mes esame pratę matyti vaikuose nuo pat gimimo dienos. Motina, kuri šiek tiek žinojo apie vaiko sielos reiškinius, tuojau suprato vaiko verksmo priežastį: paėmė skėtį nuo stalo ir išnešė į prieškambarį. Vaikas tuojau pat nurimo. Jo verksmo priežastis buvo skėtis, padėtas ant stalo, tai reiškia daiktas, kuris tenai nepriklauso ir kuris suardė įprastos tvarkos ir padėties vaizdą. Todėl vaikas taip labai susikrimto ir susierzino.

Kitas atvejis, kur reikalas sukasi apie pusantrų metų amžiaus vaiką. Šioje scenoje aktyviai dalyvavo ir pati Montessori. Neapolyje nedidelė grupė žmonių buvo susitarusi pereiti Nerono grotą. Tarp jų buvo viena jauna moteris vaiku vedina, kuris, iš tikrųjų, dar buvo permažas, kad galėtų pėsčias tokią ilgą požeminę kelionę atlikti. Po valandėlės vaikutis tikrai pavargo. Motina jį paėmė ant rankų. Bet ji pati savo jėgų neapskaičiavo. Jai pasidarė karšta ir ji nusiėmusi apsiaustą užsimetė jį ant rankos, bet kai ji vėl paėmė vaiką, šis pradėjo verkti ir kuo toliau, tuo labiau ėmė šaukti. Veltui stengėsi motina jį nuraminti. Vaiko riksmas erzino dalyvius ir kiekvienas stengėsi kaip nors motinai padėti. Kiekvienas bandė paimti vaiką ant rankų: ir taip jis keliavo iš vienų rankų į kitas ir vis labiau jaudinosi. Vieni jį bandė raminti gražiuoju kalbindami, o kiti barė, kas dar labiau padėtį pablogino. Pagaliau kitos išeities nebuvo ir motina vėl turėjo vaiką paimti ant rankų. Bet dabar taip vadinamasis "įnoris" buvo taip įsigalėjęs, kad padėtis atrodė beviltiška.

Pagaliau įsimaišė grupės vadovas ir pavartodamas savo vyriškąją energiją paėmė vaiką į stiprias savo rankas. Dabar vaiko reakcija buvo, tiesiog, baisi. Montessori sako: "Aš pergalvojau, kad tokios reakcijos visuomet turi psichologinę priežastį, kurios jungiasi su vaiko jautrumu ir tada pasiryžau padaryti vieną bandymą. Aš priėjau prie motinos ir pasakiau: "Leiskite jums padėti vėl užsidėti jūsų apsiaustą". Ji blankiai pažiūrėjo į mane, nes jai buvo karšta, bet savo nusiminime paklausė manęs.

Vaikas tuojau ėmė rimti ir nustojęs verkti ėmė kartoti: "To palda", kas reiškė apsiaustas turi būti ant pečių. Atrodė, lyg jis galvotų: "Pagaliau jūs supratote mane!" Ištiesęs į motiną rankutes šypsojosi jai ir buvo ramus likusią kelionės dalį. Pagal jo sampratą apsiaustas buvo ant pečių, o ne kaip nereikalingas skuduras nešamas ant rankų. Šita netvarka mo-

D. TARABILDIENĖ PIRMOJI PAMOKA

V. A. SERO MOTINA IR VAIKAS

tinos asmenyje sukėlė baisų konfliktą vaiko sieloje.

Kita šeimyninė scena taip pat nemažiau įdomi, kurioje irgi dalyvavo pati Montessori. Štai ką ji apie tai sako: "Motina, beveik 2 metų amžiaus mergaitės, sirgo. Vieną dieną ji ilsėjosi gulimoj kėdėj, ant kurios kambarinė buvo padėjusi dvi pagalves. Mažytė priėjusi prie motinos ėmė prašyti "pasakos". Nė vienos motinos nereikia du kartu prašyti, kad ji savo vaikui papasakotų pasaką. Taigi ir šioji ponia pradėjo pasakoti, nors ji ir jautėsi gana blagai. Mažytė sekė labai susidomėjusi. Tačiau motinos skausmai taip paaštrėjo, kad ji nebegalėjo pasakos tęsti, ir reikėjo ją nugabenti lovon į miegamąjį. Mergytė pasiliko prie kėdės ir ėmė verkti. Atrodė labai aišku, kad ji verkia mamos ir buvo stengiamasi ją nuraminti. Tačiau, kai atėjusi tarnaitė bandė paimti iš kėdės pagalves ir nunešti jas į miegamąjį, mažytė ėmė garsiai šaukti: "Ne, ne, pagalves, ne! ..." Atrodė, kad tuo ji norėjo pasakyti: "Nors ką nors palikite savo vietoje!"

Švelniai ir pataikūniškai kalbinant, mergaitė buvo nuvesta prie jos motinos lovos, kuri nežiūrint savo skausmų bandė tęsti pasaką manydama, kad sužadintas vaiko žingeidumas nori būti patenkintas. Tačiau mažytė kukčiodama ir gailiai ašarodama švepleno: Mama, fotelis!" Tai reikėjo suprasti, kad mama turi sėdėti fotelyje.

Vaikas daugiau nebesidomėjo pasaka: motina ir pagalvės pamainė vietas, vienam kambaryje pradėta pasaka buvo tęsiama kitame ir pasekmė buvo dramatiška, kilęs vaiko konfliktas nelengvai galėjo būt pašalintas".

Šitie visi pavyzdžiai rodo mums kaip nepaprastai yra stiprus tvarkos instinktas. Jis yra tuo stebėtinas, kad jis anksčiausiai pasireiškia. 2 metų amžiaus vaikuose tvarkos reikalas yra pats būtiniausias elementas ar pagrindas, ant kurio vyksta visas praktiškasis vaiko veikimas. Tai išeities taškas. Tvarkos suirimas tuojau neigiamai veikia vaiko sielos pasaulį.

Šis reiškinys labiausiai krinta į akis montesoriškuose "Vaikų Namuose". Dvimečiai vaikai tuojau pastebi, koks daiktelis yra ne savo vietoje. Paprastai visas jų veikimas ir apsiriboja tvarkos dabojimu ir aplinkoj esančių daiktų tvarkymu: kėdės, staliukai, muilas, ir kt. Jie pastebi netvarką iki mažiausių smulkmenų ...

Tvarka yra ne tik vaiko veiklos paskatas, bet dar daugiau — tai yra gyvenimo džiaugsmas ir pasitenkinimas.

3 - 4 metų amžiaus vaikas tvarko daiktus ir priemones su džiaugsmu ir smagumu. Tvarka reiškia — *pažinti daiktų padėtį aplinkoje ir atsiminti jų vietą* — tai reiškia — *galėti susiorientuoti aplinkoje ir ją iki mažiausių smulkmenų apvaldyti, pasisavinti.* "Sielos turtas, jos nuosavybė yra tik toji aplinka, kurią mes pažįstame", sako Montessori, "kurioje mes galėtume užrištomis akimis susivokti, judėti ir kiekvieną daiktą susirasti". Tik tada vaikas yra ramus ir laimingas, kai jis minėtu būdu apvaldo savo aplinką. Po to jis gali eiti prie tolimesnių užkariavimų. Tačiau, deja, tvarkos meilė, kurią pažįsta ir jaučia vaikai, mums yra tolima, nepažįstama ir nesuprantama. Štai, čia suaugėlio pareiga, šventa pareiga, susikaupti, įsigilinti, suprasti ir pažinti, kas mums gali atnešti ramybę ir išganymą. Vaiko vidaus pasaulis formuojasi jo išorinės aplinkos padedamas ir štai, dėl ko reikalingas aiškus, apčiuopiamas vadovas — tvarka. Kaip embrijoninis kūno augimas vyksta ne palaidai, o didelėj tvarkoj — ląstelėms skylant per pusę — kurios susirikiuoja į tam tikrą tvarką ir yra pasiruošusios laikui atėjus atlikti savo paskirties uždavinius, taip ir žmogaus sielos statyba negali vykti sąmyšyje, netvarkoje tarp kažkokių besąryšinių dėsnių.

Vaikui tvarka — kas mums žemė po kojomis, kas žuviai vanduo. Jau pačioje pradžioje vaiko dvasia įsisiurbia, paima iš aplinkos, orientacijos, susivokimo elementus, kurie bus reikalingi, būtinai jo vėlesniems laimėjimams.

Kad tvarka sužadina vaikuose nepaprastą džiaugsmą, tai mes galime pamatyti, įžiūrėti mažų vaikų žaidimuose, kurie mus stebina savo nelogiškumu, bet vaikams teikia begalinį pasitenkinimą — *atrasti daiktą savo vietoje.*

Prof. Piaget, padarytieji bandymai su jo sūnumi, akyvaizdžiai nurodo mums tvarkos būtinumą. Tėvas paslėpė daiktą po vienos kėdės pagalvėle, o paskui vaikui nematant, paslėpė tą daiktą po pagalvėle priešais stovinčios kėdės. Vaikas turėjo jieškoti daikto tenai, kur jis paskutinį kartą jį matė, o ten neradęs, kur nors kitur. Kad jam palengvintų uždavinį, Profesorius pakišo daiktą vėl po kita pagalvėle. Vaikas

tačiau apsiribojo tuo, kad jis pakeldavo pagalvėlę tik pirmosios kėdės. Toliau nebejieškodamas jis tik ramiai pasakė: "Jo čia nebėra!" Po to tėvas pakartojo bandymą, vaiko akivaizdoje pernešdamas daiktą nuo pirmosios kėdės prie antrosios. Bet ir šį kartą vaikas elgėsi taip pat ir sakė: "Jo čia nebėra!" Pyktelėjęs tėvas dėl tokio vaiko "kvailumo" gana nekantriai pakėdė pagalvėlę antros kėdės, sakydamas: "Argi tu nematei, kad aš ją čia padėjau?" — "Taip", atsakė vaikas, "bet jis turi čionai būti!" Tai sakydamas jis parodė į pirmąją kėdę.

Štai ryškus nesusipratimas tarp vaiko ir suaugėlio. Iki šiolinė suaugėlio žaidimo samprata iš atžvilgio į mažą vaiką yra perdėm klaidinga. Suaugėlis galvoja apie daikto jieškojimą, tuo tarpu vaikui nerūpi pats *jieškojimas*, o daikto *atradimas toje pačioje vietoje*, kur jis buvo padėtas.

Be abejo, vaikas manė, kad tėvas nesuprato žaidimo esmės, nes kai vaikas neberado daikto po pirmąja pagalvėle, tai jam žaidimas buvo beprasmis.

Montessori sako, buvusi labai nustebinta, kai pradėjusi stebėti tokius žaidimus 2 - 3 metų amžiaus vaikų. Ji rašo: "Vaikai tais atvejais atrodė sujaudinti, laimingi ir pilni laukimo". Jų "slapuko" žaidimas buvo toks: vienas vaikas kitiems matant palįsdavo po staliuku, kuris buvo iki pat žemės padengtas staltiese. Po to likusieji vaikai bėgdavo iš kambario ir tuojau grįždavo atgal, pakeldavo staltiesę ir džiūgaudavo po ja "radę pasislėpusįjį" draugą. Tai kartodavosi daugybę kartų. Paeiliui sakydavo kiekvienas vaikas: "Dabar aš pasislėpsiu" ir lįsdavo po staliuku. Kitą kartą aš mačiau, sako Montessori, kaip "slapuką" žaidė didesnieji vaikai su mažaisiais. Mažiukas pasislėpė už baldų, didesnieji padarė lyg jie nematytų, manydami tuo jam padaryti džiaugsmą. Tačiau mažiukas tuojau ėmė šaukti: "Aš esu čia!" lyg norėdamas tuo pasakyti: "Argi nematėte kur aš esu?"

"Vieną dieną", sako Montessori, "aš pati dalyvavau viename tokiame žaidime. Aš užtikau mažiukus džiaugsmingai šaukiančius ir plojančius rankomis, kad jie surado savo draugą, pasislėpusį už durų. Jie atėjo prie manęs ir reikalavo kartu su jais žaisti, sakydami: "Žaisk su mumis, pasislėpk!" Aš sutikau ir jie ištikimai išbėgo iš kambario, kad aš galėčiau pasislėpti. Tačiau užuot atsistojusi už durų aš pasislėpiau į kampą už spintos. Mažiukai grįžę į kambarį, ėmė jieškoti manęs už durų. Aš palaukiau valandėlę, bet pastebėjusi, kad jie toliau nebejieško, aš išėjau iš savo slėptuvės. Vaikai buvo liūdni ir nusivylę. "Kodėl tu nežaidei su mumis?" — jie klausė. "Kodėl tu nepasislėpei?"

Jeigu tai tiesa, kad žaidimas tarnauja, kaip džiaugsmo sužadintojas (ir vaikai buvo labai patenkinti savo absurdišku žaidimu), tai tam tikro amžiaus vaikų džiaugsmas glūdi ne kur kitur, kaip viską surasti vietoj. Jų žaidimo prasmė: surasti daiktą, kurio, nors ir nemato, bet aiškiai žino, kur jis yra. Jie aiškiai tai mums pasako: "Nors jis yra nematomas, tačiau aš žinau, kur jį galima rasti, net užrištomis akimis, nes aš esu tikras, kur jis yra paslėptas". Taip baigia savo pasakojimą Montessori.

Visa tai rodo, jog pati prigimtis aprūpino vaiką jautrumu tvarkai. Vaike yra įdiegtas vidinis pojūtis. Dėl to vaikui ne tiek svarbu daiktus atskirti vienus nuo kitų, kiek svarbu jam pažinti daiktų tarpusavio santykius. Šitoji juslė pakeičia visą vaiko aplinką į vieningą visumą, kurios atskiros dalys yra glaudžiame santykyje viena su kita. Tokiu būdu pažinta aplinka įgalina vaiką orientuotis, susivokti ir judėti siekiant tam tikrų tikslų. Be šitos ypatybės, t.y. jautrumo tvarkai, būtų neįmanu įsigyti arba susidaryti santykingumo sąvoką, vaikui trūktų paties būtiniausiojo pagrindo ir jis atsidurtų padėtyje žmogaus, kuris kad ir turi baldus, sako Montessori, bet neturi vietos, kur juos pastatyti. Jokios naudos nebūtų iš gausybės įspūdžių be tvarkos, nes tik jos dėka jie tegali būti suvedami į vieningą darnią ir prasmingą visumą.

Jeigu žmogus pažintų tik jį supančius daiktus, bet neturėtų jokio supratimo apie jų tarpusavio santykius, tai jis atsidurtų visiškame, be jokios išeities chaose. Šitą paruošiamąjį darbą atlieka tiktai vaikas ir tik turėdamas šitą pagrindą, suaugęs gali lengvai orientuotis gyvenime ir nenukrypti nuo tikrojo kelio. Prigimtis jautrinio laikotarpio dėka duoda žmogui pirmąją pamoką, kuri labai panaši į mokytojo pamoką, kuris prieš pradėdamas žemėlapio studijas duoda vaikams nupiešti klasės planą. Tai yra vaiko kompasas, kurį jam suteikia prigimtis, kurio pagelba jis gali susivokti pasaulyje. Tai yra nemažiau svarbi dovana už vaiko sugebėjimą pamėgdžioti garsus, iš ko vėliau susidaro kalba su begalinėmis išsivystymo galimybėmis, kurią suaugėlis per šimtmečius tobulina.

"Žmogaus inteligencija neiškyla staiga iš nieko; ji susikuria ant pamatų, kuriuos vaikas padeda laike savo gyvenamųjų jautrinių laikotarpių". (Montessori).

PIRMŲJŲ KRIKŠČIONIŲ MARIJOS PAVEIKSLAS

ROMA IV AMŽ.

TOLSTOJAUS ŽMONA

STASĖ GRIGAITIENĖ

Iš grafienės Tolstojos dienoraščio:
"Nelaimingos ir vienišos žmonos, yra genijų žmonos".

1910 m. viso pasaulio spaudoje nuskambėjo liūdna žinia. Garsus rusų rašytojas Levas Tolstojus, 82 metų amžiaus, žiemos metu paliko namus, o dešimčiai dienų praslinkus, sunkiai susirgęs, mirė mažoje geležinkelio stotyje.

Per pusę šimtmečio dėl tos tragiškos garsaus rašytojo mirties daugiausia buvo kaltinama jo žmona.

Būti Tolstojaus žmona, einant kartu su juo tokiu nepaprastai vingiuotu dvasinio gyvenimo keliu, ir nešti vienai visą kasdieninio gyvenimo naštą, auklėti ir išmokslinti vaikus, galėjo tiktai tokia nepaprasta moteris, kokia buvo jo žmona Sofija.

Po audringos savo gyvenimo jaunystės, pralošęs didesnę dalį savo tėvų palikimo ir po skaitlingų meilės nuotykių, jau tada garsus savo raštais, 34 metų amžiaus Tolstojus įsimyli 18 metų Sofiją Bers. Sofijos tėvas dr. Bers buvo caro rūmų gydytojas, o jo žmona — Tolstojaus vaikystės dienų kaimynė ir draugė, vos dvejais metais už jį vyresnė.

Sonia (kaip ją visą laiką Tolstojus vadino) buvo labai gerai išauklėta. Mokėjo keletą kalbų, buvo muzikali, gerai piešė ir būdama 16 metų amžiaus išlaikė universitete egzaminus, gaudama mokytojos diplomą, taip pat rašinėjo trumpas noveles.

Levas Tolstojus su Sonia susituokė 1862 metais ir apsigyveno Tolstojaus tėviškėje Jasnaja Poliana. Savo namuose išaugusi prabangoje, kur buvo 12 tarnų, čia Sonia randa, namų darbo baldais apstatytą, nedidelį namą (Tolstojaus tėvų palikimo namas su visais baldais buvo jo praloštas), kuriame gyveno dvi senutės Tolstojaus tetos ir girtuoklis virėjas. Namą supo piktžolės ir šiūkšlynai.

Jaunoji Sofija nenusimena, bet pilna meilės savo vyrui ir naujam gyvenimui, kartu su vyru pradeda viską tvarkyti. Greitu laiku piktžolės ir šiūkšlynai pranyksta, ir aplink namą žydi gėlynai.

Nežiūrint viso to jinai rašo savo dienoraštyje: "kartais, kai esu viena, aš juokiuosi iš nepaprastos laimės ir žegnodamasi prašau Dievą, kad tai tęstųsi daug daug metų".

Tuo pačiu laikotarpiu Tolstojus irgi rašo: "Ačiū Tau, Dieve, nes mudviejų svajonės apie ateities gyvenimą yra tokios šviesios, ir aš myliu kiekvieną minutę pergyventą kartu".

1863 metais Tolstojus pradėjo rašyti savo garsųjį veikalą "Karas ir Taika", kurį rašė 6 metus. Per tą laikotarpį Sonia pagimdė 3 vaikus, tvarkė visą namų ūkį, jam rašant žiūrėjo, kad niekas jam netrukdytų, netriukšmautų, o po jo darbo langais, net šuo nesulotų. Be to, ji buvo jo nuolatinė sekretorė. Jos sūnus Ylyja knygoje: "Leo Tolstoj by his son" rašo, kad jo motina "Karas ir Taika" yra perrašiusi net 7 kartus. Rašydavo daugiausia naktimis, nejausdama nei nuovargio, nei valandų skaičiaus, nes toji knyga savo turinio grožiu taip ją pavergdavo, kad ji viską pamiršdavo.

Po "Karo ir Taikos" užbaigimo tą Tolstojaus gyvenimo laikotarpį biografai vadina krizės laikotarpiu. Jis blaškosi ir ieško gyvenimo kelio: "Mano Dieve, kas aš esu, kur aš einu?" Jis niekur neranda ramybės.

Tas laikotarpis ypač jaudina Sonią. Išauklėta or-

todoksų tikėjime ir giliai tikinti, ji negali suprasti Tolstojaus naujų pažiūrų į tikėjimą, kuris jai atrodo tik krikščionybės anarchija, ir ji nepajėgia jo sugrąžinti ortodoksų Bažnyčiai.

Sonia supranta, kad jis puola Bažnyčią, norėdamas apsaugoti krikščionybę, bet jo naujoji religija be apeigų, be sakramentų jai atrodė labai blanki, kaip religija be dangaus — Dostojevskio žodžiais tariant.

Tame jo blaškymosi laikotarpyje Sonia rašo: "Leo visai palūžęs, jis niemiega, verkia, jis beveik nekalba, atrodo, kad jis nepriklauso šiam pasauliui.

Sonia jaučiasi pavargusi fiziniai ir dvasiniai. Per 23 metus ji pagimdė 13 vaikų, rūpinosi jų išauklėjimu — išmokslinimu, taipogi jai reikėjo rūpintis ir visais ūkio reikalais. Tuo metu Jasnaja Poliana pasidaro antrąja Mekka, į kurią iš visų kraštų vyksta netik rašytojai, bet ir šiaip, paprasti žmonės pamatyti ir pasikalbėti su garsiuoju rašytoju. Jų priėmimas ir aprūpinimas maistu bei pastoge krenta ant Sonios pečių.

Prie nuolatinio fizinio nuovargio prisideda ir dvasinis. Dėl Tolstojaus dvasinio blaškymosi jai atrodo, lyg ji būtų ištekėjusi už keleto dvasiniai skirtingų asmenų. Jis nuolat apsuptas savo pasekėjų ir draugų, ir Soniai sunku jį pasiekti. Jis neša savo idėjas į žmones, bet savo šeimą palieka vienos Sonios globai. Užtai iš jo užaugusių vaikų, tik viena dukra Aleksandra pasidaro jo pasekėja, kuri savo atsiminimuose daugiausia kritikuoja savo motiną.

Rašytojas Gorkis rašo: "Tolstojus galvojo, kad jis turi draugų, bet ne visi, kurie brutaliai veržđavosi į jo gyvenimą, išnaudodami jį, buvo draugai, vienintelis žmogus, tikras jo draugas, buvo jo žmona, kuri per pusę šimtmečio nešė jo gyvenimo naštą ir sugebėjo apsaugoti nuo daugelio blogų žmonių".

Vienas tokių išnaudotojų buvo Chertkov, Tolstojaus raštų leidėjas ir patarėjas. Būdavo, kad mėnesiais Tolstojus išvyksta ir gyvena pas Chertkovą.

Savo dienoraštyje Sonia rašo: "Niekam aš taip nepavydėjau, kaip Chertkovui, nes jis atėmė iš manęs viską, dėl ko aš gyvenau per 47 metus".

Taip pat kova prasidėjo tarp Sonios ir vyro, kai Tolstojus panoro atsisakyti visų savo turtų. Sonia rašo: "Jeigu aš atsisakyčiau visų mūsų turtų, kaip kad Leo nori, aš pasilikčiau viena su vaikais, turėčiau uždirbti jiems maistui ir palikti juos visai be išmokslinimo. Leo nieko nepadėtų man, tik rašytų. Kuri motina galėtų tai padaryti, turėdama išauklėti tiek vaikų?"

Mažai kas Tolstojaus reformoms pritarė tais laikais.

1895 metais Tolstojus pradėjo rašyti savo romaną "Prisikėlimas". Visas pajamas, gautas iš tos knygos, jis paskyrė padėti duchoborams emigruoti į Kanadą. 1899 metais su draugų ir žmonos pagalba knyga buvo išleista ir gautos pajamos sunaudotos duchoborų emigracijai, su kuriais rusų valdžia turėjo daug vargo. Dabar, praėjus daugiau kaip pusei šimtmečio, Kanados valdžia turi tas pačias problemas su ta sekta.

Po tragiškos vyro mirties Sonia iki amžiaus galo gyveno Jasnaja Poliana, kur 1919 metais mirė plaučių uždegimu.

Kiek laiko prieš mirtį ji buvo paklausta ar ji dar tebegalvoja apie Tolstojų? Ji atsakė: "Visą laiką aš gyvenau ir gyvenu jo atsiminimais ir kankinuosi, kad nebuvau pakankamai jam gera. Bet visą savo gyvenimą buvau ištikima jam ir kūnu ir siela. Aš nieko daugiau nemylėjau, tik jį vieną".

MARC CHAGALL

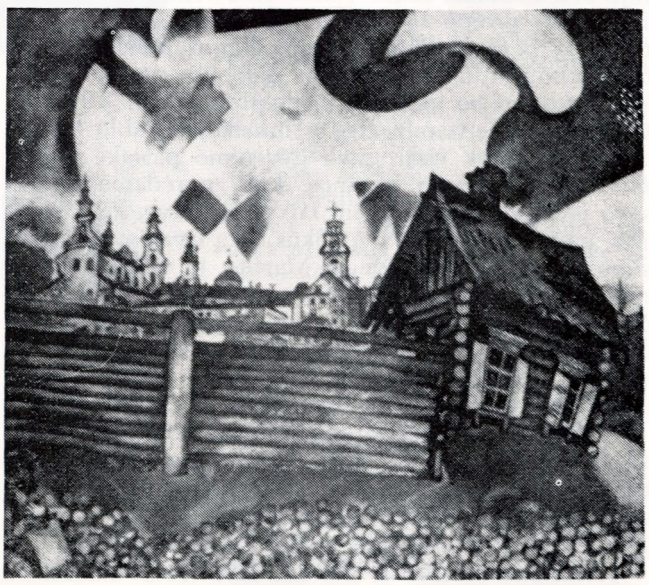

PILKAS NAMAS

MOTERIS "FONE"

BIRUTĖ CIPLIJAUSKAITĖ

Šiam amžiuje moteris vis veržliau stiebiasi į pirmąsias eiles, su vis didesniu užsispyrimu nori įrodyti, jog jos pajėgumas bet kokioje srityje gali prilygti vyrui. Ji nebenori būti tik vyro "palydove", o trokšta lygių teisių bei atsakomybės pasidalinimo. Moters "idealizavimas" taip pat jau skaitomas atgyventa apraiška, beveik nedovanotinu romantišku sentimentalumu. Moteris šiandien vertinama už tai, ką ji padaro, o ne už tai, kas joje įsivaizduojama.

Pasižvalgius praeityje, atrandame beveik pilnutinę priešginybę tokiam vertinimo kriterijui: moterys, kurių vardai aiškiausiai išliko, kaip tik prisimenamos pagal tai, ką jos kitiems reiškė. Taip, pavyzdžiui, Dantės Beatričė ar Petrarkos Laura. Joms nereikėjo nei eilėdara rūpintis, nei klasikinių modelių ieškoti, nei temų rinkti; vienintelė jų užduotis buvo "tapti" tema. Be jų ne tik neturėtumėm Dantės ir Petrakos didžiųjų veikalų, bet per keletą šimtmečių visos Europos poetai nebūtų žinoję, kokiam "idealui" eilėraščius rašyti, kokias vertybes jose iškelti. Taigi, Laura ir Beatričė Europos renesansui nedaug mažiau yra davusios, negu *Dieviškosios komedijos* ar *Canzoniere* autoriai.

Kai klausomės Bacho harmoningos, beveik peršviečiamos muzikos, kartais užmirštam, kad ir už jos slepiasi viena rami, be pretenzijų figūra: Anna Magdalena, kuri ant savo pečių nešė namų rūpesčius, kuriai niekad netrūko gausios šeimos vargų, ir kuri juos pasiimdama sau, įgalino Bachą išvystyti visą savo produktingumą. Visai kitokios įtakos muzikai turėjo kita moteris: Clara Wieck tiek Schumann'ui, tiek Brahms'ui įkvėpė besiblaškančio maištingumo ir net tragikos. Bet ir jų kompozicijos tampriai susijusios su tuo vienu vardu, ir jų kūryba gal būtų pasukus visai kita kryptimi be to vieno magnetinio taško. Kita, dar tebegyvenanti, stambi figūra muzikoje: Pablo Casals taip pat beveik visko savo gyvenime pasiekė dviejų moterų dėka: savo motinos, kuri, norėdama padėti savo jaunam sūnui, kuriam laikui net savo, kaip žmonos, pareigas užmiršo ir palikus vyrą išvažiavo ieškoti sūnui mokytojo Madride; ir Martita, jo dabartinė jaunutė žmona, be kurios maestro vargu tebeimtų smičių ar batutą į rankas. Jos visa apgaubiantis rūpestingumas, jos energija, jos sugebėjimas visai save užmiršti tebelaiko šį virtuozą jo augštumoje, tebestumia jį vis pirmyn.

Užmetus akį griežtųjų mokslų sritin, tuoj nuskamba vienas vardas: Marie Curie. Be jos pasišventimo, be jos ištvermės, be jos nepalaužiamo tikėjimo galutiniu rezultatu, jos vyras būtų ilgai vienas klajojęs, ir kažin, ar būtų pats vienas atradęs radiumą.

Labai akivaizdžiai moters, kaip palydovės, rolė

J. PAUKŠTIENĖ — Į LAISVĘ

matoma ispanų literatūroje. Tai dažna tema tiek teatre, tiek romane, bet aiškiausiai tai matyti pačiame gyvenime. Užtenka prisiminti kelis pavyzdžius. Unamuno, žinomas filosofas, novelistas, polemistas politikoje ir spaudoje, "nieko nebijąs' kietas užsispyrėlis, ne kartą prisipažino, kad vienintėlė tikra jo atrama tai Concha, jo žmona. Savo raštuose jis griežtai kritikuoja tradicinį, beveik papročiu virtusį tikėjimą, bet jo žmona, kaip tik to "nelogiško" tikėjimo padedama, sugebėdavo jo depresijos momentus pragiedrinti. Ji atsispindi visuose jo romanuose, gyva ji ir jo "poetiniame dienoraštyje", ir jai pasitraukus iš šio pasaulio, neilgai teišlaikė ir jis pats.

Kitas pavyzdys tai Juan Ramon Jiménez, 1956 m. Nobelio laureatas, kuris po susitikimo su būsima savo žmona — Zenobia Aymar Camprubi net visai pakeitė savo stilių, įgavo pasitikėjimo savimi ir visą likusį gyvenimą paskyrė tik poezijai. Zenobia buvo jo tiltas su pasauliu, ant jos pečių krito visa ekonominė atsakomybė, ji buvo ir pirmasis jo kūrinių klausytojas, kritikas, sekretorė, patarėja. Pats Juan Ramon pripažino, kad be Zenobios jis niekad nebūtų pasiekęs tokios poetinės augštumos.

Dabar gi dažna moteris skundžiasi, kad jai tik "puodai ir vaikai' belieką, kad ji prie jokio intelektualinio darbo neprieinanti, kad visas jos gyvenimas beprasmiškai plaukiąs. Iš tiesų gi tos "užguitos varguolės" nepagalvoja, kad jų dirva net platesnė, negu savo profesijoje paskendusios moters: ši traukia viena vaga, o jos iškarto turi dvi: savo vyrą ir savo vaikus. Kūryba ne visuomet turi ar gali būti tiesioginė; kartais "antras balsas" įtakoja bei veda visą melodiją. Jei moteris ir šiandien nesikratytų būti "idealu" ir vien savo būsena puoselėtų bei keltų vertybes, kurias nori išlaikyti, skundas, kad ji "išstumiama iš gyvenimo' taptų beprasmis, nes ir kasdieninis gyvenimas stato uždavinių, kuriuos išrišti nei labai augšta profesija nepadeda.

ŽURNALO REDAKCIJOS NARĖS: P. I. KAIRIENĖ IR P. N. KULPAVIČIENĖ PARODOS METU; DEŠINĖJE DR. E. NORVAIŠIENĖ.

PARODOS SVEČIAI ATIDARYMO METU.

Iš kairės: K.L.K. M. dr-jos c. v. pirm. A. Sungailienė, K.K.L. B-nės pirm. Rinkūnas, dail. J. Paukštienė, žurnalo "Moteris" men. red. N. Kulpavičienė. Parodos atidarymo metu p. Rinkūnas taria žodį.

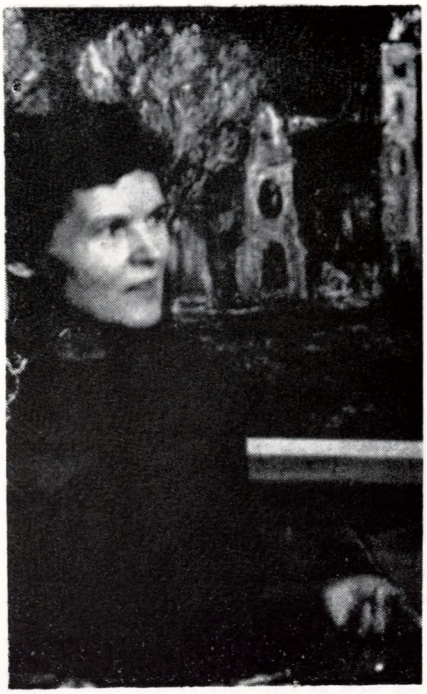

DAIL. J. PAUKŠTIENĖS DAILĖS PARODA

Toronte T.T. Pranciškonų mažojoje auditorijoje nuo gruodžio mėn. 2 — 11 d. vyko dail. J. Paukštienės, iš Čikagos, dailės paroda. Parodos atidarymas — arbatėlė įvyko gruodžio mėn. 2 d., kur atidarymo žodį tarė K. K. L. B-nės pirm. Rinkūnas.

Dail. J. Paukštienė yra pirmoji moteris-menininkė Toronte surengusi individualią parodą. Parodoje buvo išstatyta apie 60 aliejaus darbų. Parodą aplankė daug žmonių, ir kuri dėl didelio pasisekimo buvo pratęsta. Torontiškiai nupirko virš 30 darbų.

Parodą globojo žurnalas "Moteris", parodos organizacinį darbą pravedė men. red. N. Kulpavičienė, arbatėlę surengė žurnalo leidėjos K.L.K.M. dr-jos centro valdyba vadovaujama pirm. A. Sungailienės, parodos darbe talkininkavo redakcijos ir administracijos bendradarbės ir abiejų parapijų d-jos narės.

Visuomenės susidomėjimas buvo didelis, todėl laukiama ir ateityje panašių parodų, o taip pat linkėtina ir vietinėm menininkėm pasirodyti su savo kūriniais.

Dail. J. Paukštienei priklauso padėka už gražią ir turtingą parodą, už nenuilstamą darbą ir pasiryžimą.

"Moterų Dirva" A. L. R. K. moterų sąjungos žurnalas švenčia 50 metų jubiliejų. Žurnalą įsteigė Moterų Sąjungos Antrasis Seimas, kuris įvyko 1916 m. liepos mėn. 5-6 d. Bostone. Pirmoji redaktorė buvo pakviesta U. Jokubauskaitė — Daukantienė ir pirmasis numeris pasirodė 1916 metais spalio mėn. Vėliau redagavo kun. P. Juškaitis, A. Nausėdienė, S. Sakalienė, M. Pauliukonienė dabartinė redaktorė yra D. Murray (Vaikutytė).

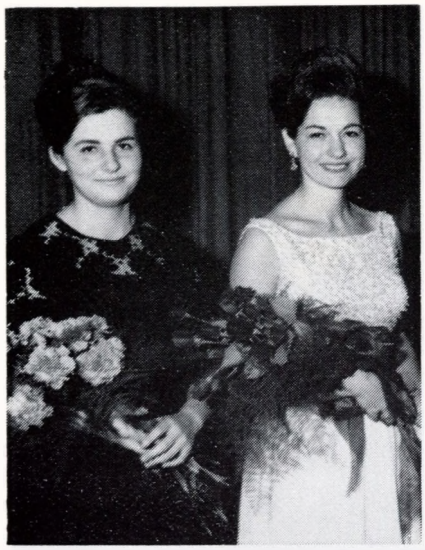

Pian. **D. Skrinskaitė** ir sol. **J. Stankūnaitė** dešimtmečio koncerto metu.

DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

Lapkričio 20 d. Prisikėlimo par. sk. Toronte minėjo savo dešimties metų veiklos ir gyvavimo sukaktį.

Ta proga bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, o po pamaldų draugijos Centro valdybos pirmininkė p. A. Sungailienė atidarė sk. narės S. Kvietienės dailės darbų parodą naujoj Prisikėlimo par. salėje.

Vakare įvyko viešas oficialus minėjimas ir koncertas.

Sk. pirm. A. Kuolienė padarė išsamią skyriaus dešimties metų veiklos apžvalgą. Garbės narė dr. Užupienė - Lukienė skaitė aktualią jaunosios kartos auklėjimo reikalu paskaitą. Skyrių sveikino gener. konsulas dr. J. Žmuidzinas, K.L. K. Moterų draugijos Centro V-bos pirm. p. A. Sungailienė, KLB Kr. Valdybos pirm. A. Rinkūnas, Prisikėlimo par. komiteto pirm. dr. J. Sungaila, Šv. Jono Kr. parapijos skyrius, Hamiltono sk., Delhi sk., Londono skyrius ir kt.

Meninė dalis — koncertas buvo puiki. Publikos atsilankė, kaip retai kada — tiek daug. Dainavo solistė I. Stankūnaitė ir sol. V. Verikaitis. Abiems solistams akomponavo pianistė D. Skrinskaitė. Programos pranešėja buvo B. Birietienė. Solistai ir akomponiatorė buvo apdovanoti gyvų gėlių puikiomis puokštėmis.

Baigus programą, solistams bei svečiams buvo suruoštos gražios vaišės.

Dr. Elena Tumienė, Kalifornijos Fulertono kolegijos profesorė dalyvavo Vakarinės Amerikos universitetų literatūros katedrų vedėjų konferencijoje. Jos mokslinė veikla nesiriboja vien tik mokykloje, dažnai ji yra kviečiama skaityti įvairias literatūrines paskaitas ir plačiai visuomenei. Taip pat ji yra žinoma ir kaip poetė, jos eilėraščių knyga "Karaliai ir šventieji" visuomenės buvo labai palankiai sutikta. Dabar spaudai yra baigiamas ruošti naujas rinkinys "Žemės ritmas".

LIETUVIŠKAS JAUNIMAS BOGOTOJE, KOLUMBIJOJE . . .

. . . po suvaidinto J. Gliaudos veikalo "Po svetimu dangumi", iš kairės: D. Vaičytė, K. Urbonaitė, I. Trejutė, R. Karnauskaitė, D. Trejutė, M. Didžiulytė, L. Didžiulytė, P. Urbonas, G. Karanauskaitė, A. Gabriūnaitė, V. Gabriūnas, K. Kalėda, J. Kalėdaitė.

N. Šernaitė laimėjo, Kanados Pabaltiečių Moterų tarybos, skelbtą konkursą jaunimui. Rašinio tema: "Kodėl aš vertinu tautinę kilmę".

Romanas "Trečioji Moteris", kurio autorius yra Aloyzas Baronas, laimėjo "Giedros" skelbtą romano konkursą.

Tarptautinė lėlių paroda įvyko Toronte švenčių proga. Lietuviškų lėlių skyrius buvo labai turtingas. Paroda vyko naujoje miesto rotušėje. Atidarymo kalbą pasakė naujai išrinktas miesto meras Dennison. Po oficialios dalies vyko įvairių tautų šokių programa. aunųjų šokėjų grupė "Gintaras" pašoko du žokius.

G. Valterytė, Anglijoje baigė Birminghamo universitete biochemijos skyrių. Dirba ligoninėje vėžio tyrimo srityje.

Sol. L. Underytė gavo antrą premiją ruoštame jaunųjų solistų konkurse Bloomington'o universitete, Indianoje.

National Association for the Education of Young Childern išleisdama diskusinę knygą "Montessori in Perspective" ją iliustravo vien tik nuotraukomis iš Am. Liet. Montessori Djos Vaikų Namelių Čikagoje, kurias meniškai ir pedagoginiai vaizdžiai paruošė mokyklos vedėja Janina ir Vladas Juknevičiai.

BOGOTOS, KOLUMBIJOJE, L. M. F. KLUBO VALDYBOS NARĖS.

iš kairės N. Stasiukynienė, a. a. K. Pikčilingienė, I. Urbonienė, J. Garlauskienė, L. Didžiulienė, J. Grigaliūnienė, J. Didžiulienė, K. Didžiulienė, K. Šeferienė, R. Trejienė

ATSISVEIKINIMAS SU MIELA TAUTIETE

Dr. Pikčilingienė-Baronaitė, Kotryna mirė 1966 metais lapkričio mėn. 2 d., Bogotoje, Kolumbijoje. Buvo panevėžietė, baigusi Vyt. Didž. Universitetą Kaune, medicinos fakultetoodontologijos skyrių. Į Kolumbiją atvyko 1948 m. su savo vyru inžinierium ir kitais artimaisiais. Daug savo energijos ir darbo skyrė lietuviškam jaunimui. Buvo ilgametė Bogotos L. M. F. klubo pirmininkė.

Mirė **dail. M. K. Čiurlionio** sesuo. Gruodžio mėn. 14 dieną 1966 metais Kaune mirė **Juzefa Stulgaitienė-Čiurlionytė.**

Vincė Jonuškaitė Leskaitienė, Ligijai Bieliukienei pasitraukus amžinybėn, perėmė Lietuvių Moterų klubo federacijos pirmininkės pareigas. Ta proga š.m . lapkričio 15 dieną ji buvo atvykusi į Washingtoną ir lankėsi GFWC (General Federation of Women Clubs), turinčios 11 milijonų narių laisvame pasaulyje, organizacijos būstinėj. Ji buvo priimta šios organizacijos pirmininkės E. D. Pearce. Geroj nuotaikoj buvusio vizito metu V. Leskaitienė įteikė pirm. Pearce pora knygų apie padėtį okupuotoje Lietuvoje, būtent: "The War against God in Lithuania", "The Warfare of the Amber coast ir paskutinįjį Eltos biuletenį.

V. Leskaitienei buvo parodytos ištaigingos šios organizacijos patalpos. Ji turėjo ilgesnį pasitarimą dėl lietuvių moterų klubų veiklos su programų ir GFWC reikalų direktore ponia G. F. Cloutman, kuri tarp kitko pastebėjo, kad sekančiame GFWC leidžiamame biuletenyje būsiąs išspausdintas L. Bieliukienės paruoštas straipsnius apie lietuvių kalėdinius papročius.

V. Kašubaitė iš Chicagos yra laimėjusi "National Ment Semifinalist" konkursą. Čia yra renkamos aukštesniųjų mokyklų baigiamųjų klasių gabiausios ir idealiausios mokinės. Laimėjusioji konkursą mokosi Marijos aukšt. mokykloje, priklauso Rūtos klubui ir vyresniosiom skautėm.

Rasutė Arbaitė, rašytojos ir architekto Arbų dukrelė, vėl laimėjo pirmą premiją meno festivalyje Santa Monica, Calif.

Šių metų rugsėjo m. 24 d. Čikagoje mirė Jadvyga Valeikienė.

Atvykusi iš Brazilijos į JAV-es bene 1962 metais, ji gal dar nespėjo taip pasireikšti, kaip kad mes ją prisimename Brazilijoje, kur jinai su šeima išgyveno 15 metų S. Paulo mieste, Vila Zelinoje, priklausydama lietuvių parapijai.

A.a. Jadvyga Valeikienė gyvendama Brazilijoje pasireiškė, kaip didelio pasiaukojimo ir gilaus patriotizmo bei jautrios širdies lietuvė. Nežiūrint varginančių gyvenimo sąlygų, jinai 1956 m. sutiko būti lietuvių kalbos mokytoja, atgaivintoje prie Seserų Pranciškiečių lietuviškoje mokykloje, kur po oficialių pamokų, tris kartus į savaitę buvo dėstomos pamokos lietuvių šeimų vaikams. Šis darbas jai buvo artimas ir savas, nes Nepriklausomoje Lietuvoje, baigusi Panevėžio Mokytojų Seminariją bene 1930 metais, jinai buvo pradžios mokyklos mokytoja. Taip pat ji turėjo turtingą bagažą lietuviškų tautinių šokių, žaidimų ir dainų, tad dėstydama lietuvių kalbą Brazilijos lietuviukams, kartu dalyvaudavo įvairiose programose, kur jos paruošti mokiniai vaidino, šoko, deklamavo ir linksminosi.

Jinai buvo aktyvi Lietuvių Katalikių ir Moterų Apaštalavimo Draugijų narė, jos įgimtas jautrumas padėjo suprasti ne tik vaikus, bet ir jų tėvelius bei senelius — išeivius, vyresnės kartos lietuvius.

Augindama ketvertą veikų — sūnų Algį ir dukras — Dalią, Giedrę ir Gražiną, jinai pati sielojosi, kad jos vaikai nenutautėtų, visokiausių pagundų tvane. Tą savo sielojimąsi, stengėsi įjungti ir dirbdama su čionykštėmis lietuviškomis šeimomis, stengdamasi įkvėpti vaikams meilę lietuvių kalbai ir tėvų papročiams — viskam, kas buvo tikrai sava — lietuviška. Jos dėka, daug vaikų, dabar išaugusių į jaunimą, išliko lietuvybės saugotojais S. Paulyje.

Dėja, gyvenimo sąlygos buvo labai varginančios, ir 1962 m. Valeikų šeima išemigravo į JAV-es. Apsigyveno Cicero. Kiekvienas susirado darbą, ir per keletą metų įsigijo daug daugiau, negu per 15 metų vargo Brazilijoje.

Tačiau Jadvyga Valeikienė nebuvo iš tų, kurie palikę Brazilijos lietuvius tuoj pat juos ir pamiršo. Jinai, kiekviena proga stengėsi būti su mumis kartu — nes dalelė jos širdies liko S. Paulyje, kurio jinai vis ir vis ilgėjosi.

III-jo PAL Kongreso metu 1965 m. jinai su savo dukrele Dalia, buvo atvykusi į S. Paulį, kad nuslopintų tą

Mok. G. Vasaitienė dėsto lietuvių kalbą State Departmento ir Pentagono tarnautojam Washington'e.

Raš. Alė Rūta-Arbaitienė parašė naują knygą "Žemės Šauksmas", kurioje vaizduojamas lietuviškos šeimos tragiškas gyvenimas Sibire.

Iš. k. B. Kazlauskienė ir a. a. J. Valeikienė.

varginantį ilgesį. Ir tas trumpalaikis vieno mėnesio pasimatymas buvo mums gaivus, o jai pražūtingas. Tik tada jinai įsitikino, kaip Brazilijos lietuviai yra riboti savo interesuose, kaip jie yra susmulkėję savitarpio bendravime, kaip viskas čia eina iš lėto palyginus su Š. Amerikos lietuvių Bendruomenėmis ir veikla.

Ir jinai dėl to sielojosi. Sielojosi ir stengėsi kuo galėdama padėti — kam spaudą užprenumeruodama, kam doleriuką pasiųsdama . . . — Dėja, gyvybės siūlas trūko taip nelauktai, taip staigiai, ir mes jos netekome.

A.a. Jadvyga Valeikienė tebėra ir liks S. Paulo lietuvių išeivijoje, šviesiu, neužmirštamu atsiminimu lietuvės moters, motinos ir mokytojos.

Jos palaikus priglaudė svetinga Šv. Kazimiero kapinių žemė, bet jos vardą S. Paulo lietuvės moterys dar ilgai minės su ilgesiu prisimindamos jos atvirą širdį, kuri mokėjo suprasti ir jauną, ir seną.

Užgęsusi mums, švytėk žvaigžde tiems, kurie ieško tikrojo kelio. Ilsėkis ramybėje tarp brolių išeivių lietuvių!

Halina Mošinskienė

"Aliutės Sapną" pastatė ateitininkai-vaidintojai. Jau penkti metai, kaip Los Angeles gyvuoja vaikų teatras, kuriame statomi lietuvių rašytojų veikalai.

Mok. G. Narakaitė-Petrauskienė gyv. Londone, Kanadoje (atsiprašome už praėjusiame nr. klaidingai paž. iš Hamiltono), dėsto anglų ir lotynų kalbas gimnazijoje. Pažymėtina, kaip jaunesnės kartos atstovė, nes į Kanadą atvyko būdama 15 metų. Yra baigusi Londone University of Western Ontario aukso medaliu, kas buvo plačiai paminėta angliškoje spaudoje, taip pat Ontario College of Education Toronte. Daug savo darbo ir jėgų skiria lietuviškai visuomeniškai veiklai ir nuolatiniai dirba lituanistinėje mokykloje.

DĖL ĮVYKUSIŲ PASIKEITIMŲ REDAKCIJOJE LABAI ATSIPRAŠOME MŪSŲ SKAITYTOJUS UŽ PAVĖLUOTĄ ŠIO NUMERIO IŠLEIDIMĄ.

• ORGANIZACINĖ VEIKLA

K.L.K. MOTERŲ DR-JOS, PRISIKĖLIMO PAR. SK. TORONTE, DEŠIMTIES METŲ VEIKLOS APŽVALGA.

K.L.K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius įsisteigė 1956 m. lapkričio 18 d. Pirmąją valdybą sudarė ponios: pirm. dr. M. Karkienė, Z. Daugvainienė, S. Dervinienė, D. Keršienė, L. Murauskienė, E. Senkuvienė, S. Sakalienė, I. Vadauskienė ir a. a. B. Dambrauskienė. Nuo čia prasidėjo skyriaus veikla išėjusi toli už parapijos ribų.

Visai dešimtmečio veiklai, nors kiek išsamiau apibūdinti reikėtų didesnės apimties pranešimo, kurio šio minėjimo proga nesirengta daryti. Tačiau prabėgom noriu peržvelgti.

Organizacijos veikla tikrai buvo ir yra labai plati. Ji apima karitatyvinę, kultūrinę ir savęs ugdymo sritis.

Karitatyvinė veikla vyko keliomis kryptimis: ligonių lankymas, vietinėms šeimoms į vargą pakliuvusioms pagalba, lietuvių Suvalkų trikampyje ir Vokietijoje šelpimas. Esame aplankiusios arti tūkstančio ligonių ir senelių su dovanėlėmis. Iš paviršiaus žiūrint, atrodo, kad šio krašto žmonės, ypač lietuviai gerai įsikūrę ir apie šalpą neturėtų būti nė kalbos, tačiau šiame krašte tol gali būti savo egzistencija tikras, kol esi sveikas. Nustojai sveikatos — nustojai duonos. Buvo keletas šeimų, kurias šelpėme, pagal išgales, ilgesnį laiką. Tačiau vienas didžiausių skyriaus darbų buvo šalpa užsienyje. Lietuviams Suvalkų Trikampyje ir Vokietijoje esantiems sanatorijose bei Vasario 16-sios gimnazijai buvo pasiųsta beveik 400 didelių siuntinių.

Mokslo, kultūrinių institucijų, bei lietuviškų organizacijų veikla, taip pat nebuvo pamiršta paremti. Pagal išgales parėmėm finansiškai: Vasario 16-ją ir Saleziečių gimnazijas, šeštadieninę lietuvių mokyklą Toronte, vaikų darželį, sporto klubą "Aušra", ateitininkų ir skautų stovyklas, studentus, laikraščius ir žurnalus: "Tėviškės Žiburius", "Moterį", "Ateitį", "Eglutę", "Lituanus" bei liet. radijo valandėlę, "Tėvynės Prisiminimai". Prisidėjom prie lietuviško kryžiaus Midlande ir Šiluvos koplyčios Vašingtone statybų. O taip pat ne tik darbu, bet ir finansiniai parėmėm savo parapiją, kurios globoje esame.

Savęs ugdymas bei tobulinimas buvo vedamas trimis būdais: 1. Praktiški dalykai. Buvo suorganizuoti įvairūs kursai kaip: virimo, kepimo, siuvimo. Kursai sėkmingai vyko 5 metus. Šiemet pirmą kartą, vyksta pirmosios pagalbos ir slaugymo kursai. 2. Susirinkimai. Juos turėjome vieną kartą į mėnesį per visą dešimtmetį. Susirinkimuose be skyriaus einamųjų reikalų bei diskusijų, kiekvieną kartą kvietėme įvairių sričių specialistus su paskaitomis. Paskaitų reikalingumas neabejotinas, nes jos daugeliui iš mūsų padėjo gauti tinkamą atsakymą vienu ar kitu rūpimu klausimu. 3. Dvasinio gyvenimo stiprinimui jau ketvirti metai turime uždaras rekolekcijas visoms kolonijos moterims ir merginoms. Šių rekolekcijų nauda labai didelė ir džiugu, kad jomis kasmet vis daugiau pasinaudojama.

Gal nevienam kils klausimas iš kur mes tokiai plačiai veiklai gaunam pinigų? Taip, lėšų sutelkimas nėra lengvas dalykas ir tas iš mūsų reikalauja daug darbo. Didžiausią dalį, apie tris ketvirtadalius, pajamų gaunam iš parengimų, kuriuos ruošiame du kart per metus. Kitą dalį gauname iš parapijos ir aukų iš pavienių asmenų. Viso per šiuos dešimtį metų turėjome apie 12 tūkstančių dolerių pajamų. Išleidome: šalpai 60%, kultūriniams reikalams — 30%, savęs ugdymui (kursai, uždaros moterų rekolekcijos ir kt.) — 10%.

Eidama prie savo pranešimo pabaigos noriu išreikšti nuoširdžiausią padėką visoms buvusioms valdyboms ir dabar esamai, kurią sudaro: V. Valaitienė, F. Urbonienė, B. Vaitiekūnienė, M. Basalykienė, A. Puterienė, Z. Didžbalienė, O. Narušienė ir A. Kuolienė.

Nuoširdi padėka skyriaus narėms už gražų bendradarbiavimą, tėvams pranciškonams, ypatingai, per visą dešimtmetį išbuvusiam ir dar nepavargusiam, dvasios vadui klebonui tėvui Placidui, Prisikėlimo parapijai ir visai Toronto visuomenei už visokeriopą paramą mūsų skyriui.

Žengiant į antrąjį dešimtmetį mūsų CREDO įrašytas skyriaus vėliavoje "Tiesa ir meilė" telydi mūsų žingsnius visuose mūsų darbuose.

(Sk. pirm. A. Kuolienės pranešimas skyriaus dešimtmečio minėjimo proga)

Pirm. A. Kuolienė ilgametė Prisikėlimo par. skyriaus vadovė.

MONTEVIDEO LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJA

Tylios ir darbščios lietuvės moterys Urugvajuje. Beveik nieks apie jas nerašo, niekur nepaminimos. O tačiau jau daugiau kaip trylika metų jos yra susiorganizavusios į Katalikių Moterų Draugiją. Jos dirba savo šeimose, stengiasi, kur tik pajėgia, Montevideo lietuvių veikime, domisi kitų kraštų lietuviais ir, pagaliau, seka viso pasaulio moterų judėjimą.

Pati pirmoji organizatorė buvo Adelė Gabaliauskienė. Iš Jungtinių Amerikos Valstybių ji buvo atvykusi į Urugvajų keliems metams. Šie neilgi jos buvojimo metai buvo labai našaus veikimo laikotarpis. Tarp eilės dalykų paminėtini šie: tautinių šokių ratelio sudarymas, parapijos choro suorganizavimas, ir įkūrimas Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos. Bendradarbiaujant su a. a. T. Vladu Mikalausku, S.J., pirmasis, steigiamasis susirinkimas sušauktas 1953 vasario 17 dieną. Gera pradžia turėjo gerą atgarsį. Narių skaičius augo, didėjo veikla. Greit buvo įsigyta Draugijos vėliava, su kuria pasirodydavo pamaldose bažnyčioje ar kituose iškilminguose pobūviuose. Savo tarpe stiprina dvasią religiniais susitelkimais, bendromis Komunijomis, religinėmis paskaitomis. Kiekvieną garsesnį pravažiuojantį lietuvį svečią jos kviečia paskaityti paskaitą, pranešimą, arba bent papasakoti ką nors iš savo kelionės.

Visuomeniniame darbe reiškiasi nemažiau už kitus. Gyvą talką meniniuose ar pasilinksminimų parengimuose Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijoje ir Lietuvių Parapijoje. Visada, kai tik atsirasdavo reikalas, buvo teikiama parama jaunesniosios kartos lietuvių organizacijoms. Niekad Montevideo L.K.M Draugija nebuvo turtinga; tačiau normaliais laikais pagalba buvo siunčiama Vokietijos Lietuvių Gimnazijai, įvairioms labdarybės organizacijoms ir misijoms. Labai gaila, kad dabartinė viso krašto padėtis labai suvaržė, jei jau nepasakysime, kad visiškai pakirto, galimybes tolimesnei paramai.

Gal būt, uoliausiai montevidėjietės moterys pasirodė savosios lietuvių parapijos rėmime. Neskaitant privačiai atskirų narių duotų didelių aukų, L. K. Moterų Draugija padovanojo bažnyčiai paveikslą altoriui, vieną varpą, kieliką, šviesų sietyną (žirandelį), liturginių drabužių. Labai duosniai prisidėjo, perkant bažnyčiai vargonus, Kryžiaus Kelius, vitražus ar kitus bažnytinius reikmenis. Teikiama nuolatinė pagalba, puošiant altorius, skalbiant liturginius drabužius, talkininkaujant visokeriopuose atvejuose.

Dabartinė Draugijos pirmininkė yra Uršulė Godienė, jau ne vienus metus pirmininkavusi ir ankstyvesnėse kadencijose. Sekretorė yra Ona Svečiulienė, taip pat dalyvavusi ankstyvesnėse valdybose. Iždininkė — Ona Pašukonienė. Dabartinis Dvasios Vadas yra Kun. Petras Daugintis, S.J. Ankstyvesnėse valdybose įvairiose pareigose yra pasireiškusios šios moterys:

TIESOS IR MEILĖS TARNYBOJE MELBOURNO LIETUVIŲ KATALIKIŲ DRAUGIJA

Melbourno d-jos ilgametės narės, iš kairės: p. p. Gudelienė, J. Petraitienė, R. Kaunienė, A. Statkienė, Markonienė, Šemienė, Raudienė, Šemetienė, Zubrickienė ir kitos.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugija savo organizacinį ir socialinį darbą dirba penkioliktuosius metus.

Kiek pasiųsta siuntinių į Punską, kiek sušelpta nelaimėje žmonių. Draugija yra ilgametė rėmėja Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje, Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje, Lietuvių Saleziečių gimnazijos Italijoje, alkstančiųjų Indijoje . . .

Be Katalikių Moterų Dr-jos kulinarinio sumanumo neapsieinama lietuvių baliuose, švenčių vaišėse bei kituose viešuose parengimuose. Narės dažnai aukoja ištisas valandas planuodamos įdomius valgius ir kruopščiai ruošdamos gardžius lietuviškus patiekalus. Atsisakydamos malonaus poilsio ar gražios kultūrinės programos, jos pasitenkina paruoštų valgių pagyrimu.

Giedra ar lietus kiekvieną sekmadienį narės pagal savo tvarką kelios vyksta su puodais cepelinų ar kitų valgių patiekalais prie lietuvių bažnyčios ir čia po pamaldų bibliotekos salėje laiko bufetą. Ypač lietuvių mėgstami cepelinai. Šis tradicinis valgis ne tik neatsibodo mūsų tautiečiams, bet kasmet patraukia vis daugiau nuolatinių klijentų. Ir štai draugijos kasoje kasmet didesnė pinigų suma, kuri panaudojama įvairiems geriems tikslams, kaip pavyzdžiui, metinė auka "Tėviškės Aidams".

Keturiolikos metų eigoje Lietuvių Kat. Moterų Dr-ja išaugo į vieną iš pastoviausių organizacijų Melbourne, su eile kilnių bei naudingų tradicijų, kaip pvz. savo metine švente, bendromis Kūčiomis, metiniu balium, Kaziuko muge ir pan.

Šiandien Draugija turi šešiasdešimt pastovių narių, iš kurių didesnė pusė yra pagirtinai darbščios ir aktyvios, visur dalyvaujančios, sumanios moterys. Turime ir vyresnio amžiaus narių, kurioms sveikata ne visada leidžia atlikti lygią dalį su jaunosiomis.

Vienintelė kritika retkarčiais užmetama mūsų organizacijai, ir kuri organizacija to neturi, būtent, kad Kat. Moterų Dr-ja permažai iniciatyvos imasi kultūriniuose reikaluose. Stebėtojai turi mintyje, be abejo, kultūrines popietes su paskaitom ir diskusijom, meno vakarus, jaunimui auklėjimo kursus spaudoje vedamus jaunimo bei moterų skyrius.

Pateisinant Draugiją reikia pažymėti, kad tokių pastangų buvo parodyta. Prieš penketą metų Draugija buvo organizavusi "Lietuvio-vės teismą", kuris daugumos buvo su dideliu įdomumu priimtas. Draugijos skyrius moterims "Tėv. Aiduose" — "Katalikių moterų darbai ir mintys" redaguotas p. Grigaitienės, ėjo apie porą metų.

Draugijos susirinkimai dažnai būna paįvairinami paskaitom — diskusijom nagrinėjant įvairius, moterims svarbius klausimus bei problemas. Gaila, į jas tik trečdalis narių teatsilanko.

Apgailėtina, kad Draugijos eilėse maža jaunų moterų. Metai bėga, narės sensta, o kur tos jaunos ponios ir panelės, kurios palengvins vyresniųjų narių sunkią naštą, pagreitins organizacinį pulsą.

Šių metų pirmininkė V. Šeštokienė, narių paskatinta, yra prisiekusi šią problemą kaip nors nugalėti — padidinti naujų narių prieauglį. Žadama ruošti kūdikių grožio konkursą, vaikų fasonų parodą — kaip gi patrauksi jauną motiną, jei ne per jos vaikus.

Nepamiršdama ir kultūrinę paskirtį, Draugija paskelbė "Grožinės literatūros konkursą". Komisijos atrinktam veikalui bus skiriama 100 dolerių premija ir bus patalpintas "Tėv. Aiduose". Tai yra bene pirmas literatūros konkursas Australijoje, skelbiamas kurios organizacijos.

Vienas iš būdingiausių Kat. Moterų Dr-jos bruožų yra ištvermingumas. Net daktarai pripažįsta, kad moteris yra patvaresnis ir ištvermingesnis padaras, negu vyras. Paimkim šešiasdešimt tokių moterų, apginklavę Tiesos ir Meilės obalsiu, suburkime jas vienetan, įžiebkime jose meilę bei pasišventimą tauriam organizacijos tikslui — religiniam, tautiniam, visuomeniniam, socialiniam darbui ir turėsim Lietuvių Katalikių Moterų Draugiją Melbourne.

D. Baltutienė

NAUJAS ADRESAS:
"MOTERIS"
1011 COLLEGE ST.
TORONTO 4, ONT.

Montevideo L. K. M. d-jos valdyba: O. Svečiulienė, pirm. O. Godienė, O. Pašukonienė

Genė Andruškevičienė, S. Bislienė, M. Cieslinskienė, M. Dorelienė, Jarma Lavičienė, D. Kerpiškienė, B. Klimienė, A. Lingienė, Mesonienė, P. Mikaliūnienė, S. Šivickienė, O. Štabinskienė, U. Vaitelienė, O. Vener, V. Vidžienė ir O. Zupkienė.

• BUTO ĮRENGIMAS

VEDA A. ŠARŪNIENĖ

ATEITIES NAMAI

Mūsų namų įrengimas refleksuoja mūsų gyvenamo laikotarpio pažangą. Norėdami atspėti ateities dekoravimo ir namų įrengimo galimybes, turime įsivaizduoti, kaip viskas atrodys, sakysime, po 20 metų. Daug naujovių, kurios gali atrodyti tik fantazija, jau egzistuoja, tik dar nėra pasiekę masinę gamybą. Daug elektroniškų idėjų pavyzdžių jau buvo demonstruojama Pasaulinėje Parodoje New-Yorke, daug projektų dar yra kuriama ir ruošiama eventualiai produkcijai.

Autorius Murray B. Morse įdomiai aprašo netolimos ateities patogumus. Trumpesnės darbo valandos ir ilgos atostogos paliks daugiau laiko planuoti ir individualiai įruošti namus. Dveji namai — vieni mieste, kiti užmiestyje bus įprastas dalykas, kaip ir pora automobilių šeimoje. Didelė dalis gyvenimo bus skirta laisvalaikiui. Aišku ir namų įrengimai didele dalimi bus pritaikinit to laisvalaikio praleidimui. Televizija bus juostose, kurias bus galima pirkti arba nuomoti (ištisas filmas, operas, sporto įvykius). Paveikslai ant sienų — televizija bus įtaisyta visuose namuose — sienose, kaip integralinė dalis. Vaikas galės sėdėti savo kambaryje ir stebėti pasaką, vykstančią prieš jį. Stereo bus absoliutus, video telefonai pakeis dabartinius. Apsipirkimui užteks pakelti ragelį ir išrinkti per televiziją rodomus produktus. Kompuleris nurodys ką reikia pirkti ir praneš kada maisto atsargos pasibaigė. Rytojaus šeimininkėms tik valgių menių reikės išsirinkti. Šiukšlės bus vietoje elektroniškai arba chemiškai sunaikinamos. Indai bus išvalomi ultrazoniškomis bangomis. Dabartinės elektrinės lempos ir namų įrankiai bus pakeisti operuojamais aukštomis radio bangomis, einančiomis iš "smegenų centro", specialaus kambario. Šviesos automatiškai užsidegs, įėjus į kambarį ir užges - išėjus. Namų apšvietimas galės būti keičiamas pagal nuotaiką. Ištisos sienos bus iliuminuojamos, keičiant spalvas.

Chemijos įnašas naujuose ateities namuose bus svarbus, kaip ir elektronika. Sintetinės medžiagos bus naudojamos namų pagrindinei struktūrai. Nauja plastika, stipresnė, lengvesnė ir patvaresnė duos naujas architektūros idėjas. Namai nebus kampuoti, dominuos apvalios ir laisvos formos. Išorinės sienos bus gaminamos iš permatomos nedužtančios plastikos, kuri paspaudus mygtuką pranyks, atskleisdama vaizdą į kiemą. Slankiojančios lubos leis valgyti ar miegoti po atviru dangumi. Palikti atviri langai, lietui užėjus, automatiškai užsidarys.

Buto apstatymas galės būti keičiamas, lubose pakelti stalai nuleidžiami žemyn, kėdžių ir sofų augštis individualiai pritaikomas. Iš plastikos padaryti matrasai palaikys vėsų paviršių, absorbuos kūno šilumą. Oro spaudimu bus galima reguliuoti norimą minkštumą. Norint skaityti lovoje, reikės tik paspausti mygtuką ir kompuleris perduos skaitymo juostą ant sienos, greitis ir raidžių dydis, aišku, galės būti reguliuojamas. Negalint užmigti, specialus pulsavimo ciklas perduos miegą sukeliantį virpėjimą.

Šio laiko kanalizaciją ateityje pakeis kiekvienam namui paskiras tylus cheminis procesas. Vonia bus lyg mažas baseinas, pritaikomas sėdėti ar gulėti. Toiletas ir prausykla po naudojimo bus paslepiama sienoje.

Pasidėjimo problema bus išspręsta visas rytojaus spintas ir stalčius patalpinant slankiojančiose sienų lentynose. Negalint apsispręsti ką apsirengti, komputeris ateis į pagalbą, iš esamų rūbų kortelių išrinks kas norimai progai geriausiai tiks.

Įdomiausia ateityje numatoma naujovė — dietos kambarys. Ilgu laisvalaikiu susikrovę svarai būsią elektroniškai sunaikinami tame kambary, patogiai stebint nuo sienos iki sienos televiziją, skaitant ant sienų elektroniškai perteikiamas knygas juostose ar apsiperkant video telefonu.

Jei dalį autoriaus Morse pranašavimų ir laikysime fantazija, turime prisiminti, kad naudojamės visa eile patogumų ir išradimų, apie kuriuos mūsų senelės nei sapnuoti negalėjo.

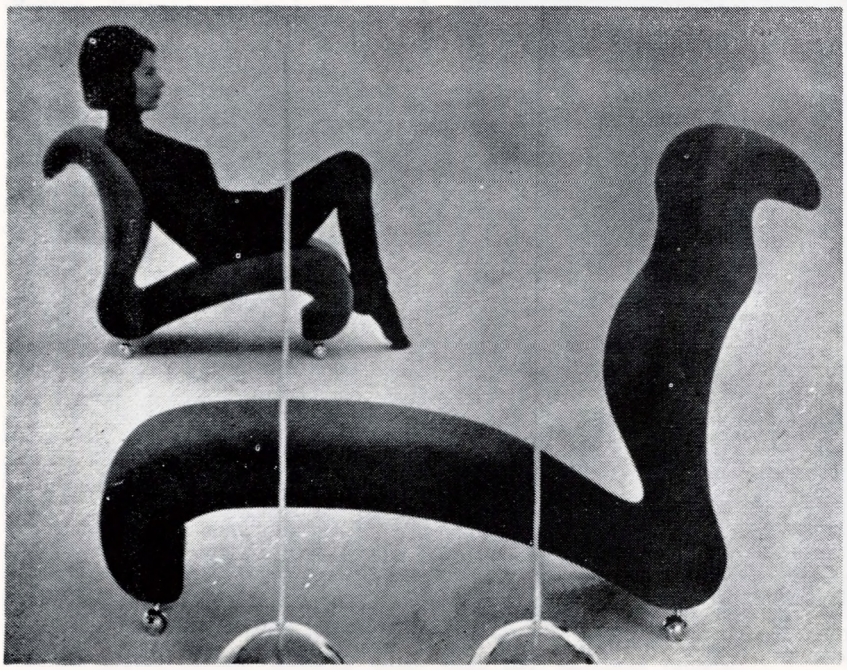

Kambarinių gėlių laistymas

Gėlių laistymui taisyklių nėra, tai priklauso nuo aplinkybių. Netgi vienodos rūšies augalus reikia laistyti įvairiai, jei jie auga skirtingose sąlygose. Jei augalas, pav. fikusas auga dideliame puode, jį galima lieti vieną kartą per savaitę ar dar rečiau (jei stovi vėsiame kambaryje), bet augantį mažame puode reikia laistyti dažniau.

Laistymo dažnumas priklauso ir nuo šaknų sistemos išsivystymo. Augalas su smarkiai išsivysčiusiomis šaknimis išgeria vandens daug daugiau, negu mažas — tik pasodintas. Taip pat saulėtomis dienomis vandens yra suvartojama žymiai daugiau.

Šiltų, drėgnų kraštų tropinius augalus reikia lieti dažniau, negu tuos, kurie kilę iš sausų vietų.

Labai naudinga augalus lieti lietaus arba žiemą — ištirpinto sniego vandeniu. Toks vanduo neturi daugelio augalams kenksmingų priemaišų ir nechloruotas, kaip vandetiekio. Taip pat jautrius augalus galima lieti atvirintu vandeniu nes verdant išgaruoja dalis chemikalų. Laistant vandentiekio vandeniu, geriausia į! palaikyti parą inde, kad nusistovėtų ir išgaruotų chloras.

Laistyti geriausia antroje dienos pusėje, kad žemė geriau pradžiūtų. Laistymui geriausiai naudoti laistytuvą su ilgu kakleliu, kad neužlieti ant lapų. Greit pūnančius lapkočius, kaip siklamenus, lieti tik iš apačios.

Neužmiršti dažnai vazonuose supurenti žemę, nes tai priklauso prie "sauso" laistymo.

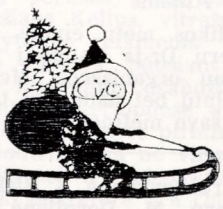

SKAITYKITE
"MOTERĮ"
1967 METAIS.

Madų ir grožio pasaulis

Veda IRENA KAIRIENĖ

Apie pirštines

Šiuo metu visai priimtina išeiti į gatvę be skrybėlės, bet pirštinės elegantiškai moteriai yra būtinos. Niekas neatkreips ypatingo dėmesio į pirštinėtas rankas, bet jų nebuvimas rėžia akį.

Motinos turėtų pratinti savo dukteris dėvėti pirštines kai tik jos pradeda vaikščioti. Sunku įsivaizduoti geresnio elegancijos pavyzdžio kaip jaunos mergaitės trumpom baltom medvilninėm pirštinaitėm, dėvimom prie lengvų be rankovių vasarinių suknelių. Kaip ir rankinukai, elegantiškiausios pirštinės yra neutralios spalvos odos. Odinės, šilku pamušaluotos pirštinės gali būti dėvimos ir šalčiausiame ore. Zamšo ir antilopės pirštinės reikalingos daugiau priežiūros ir greičiau susidėvi. Nailoninės yra pačios praktiškiausios, lengvai skalbiamos ir visai elegantiškos, jei gerai pasiūtos, neperregimos ir neblizgančios. Neilonas yra pati idealiausia medžiaga baltom pirštinėm.

Pirštinės turėtų būti kuo paprasčiausio kirpimo, jokie bantukai, siuvinėjimai, iškarpymai pirštinės nepuošia, o kaip tik ją sugadina. Prie kiekvieno vakarinio rūbo pats geriausias derinys yra ilgos baltos arba juodos odinės pirštinės. Anksčiau dėvėtos raudonos, violetinės, žalios, geltonos blizgančios vakarinės pirštinės nebemadoje.

Idealus rinkinys susidarytų iš kelių porų baltų, juodų, smėlinių ir beige spalvos pirštinių, pora kiaulės odos sportui ir vairavimui bei keletą porų baltų nailoninių vasarai. Kai kurios moterys mėgsta visur ir visada dėvėti baltas pirštines. Kadangi jos priskiriamos iškilmingoms progoms, ypatingai — baltos odinės — jos turėtų būti dėvimos rudenį ir žiemą tik sutemus ir su puošnesniais rūbais. Jos gerai tinka prie juodų suknelių, bet nereikia užmiršti, kad šviesios beige ar labai lengvai pilkos atrodys dar elegantiškiau prie juodo apdaro. Žinoma, vasarą baltos pirštinės dėvimos visą dieną, ypatingai prie gėlėtų, lininių ir medvilninių suknelių.

Pirštinių etiketas nėra jau toks painus kaip daugeliui gali atrodyti. Bendra taisyklė — pirštinės dėvimos visada lauke ir niekad nedėvimos viduje, išskyrus teatrą ir balius. Jos visada nusiimamos valgant. Bet ponia niekada neprivalo nusiimti pirštinių pasisveikindama ir paduodama ranką. Be to, niekad neatsiprašo, kad jų nenusiima. Pirštinės yra gana brangus aprangos priedas, kuris reikalauja klasinio stiliaus, geros medžiagos ir pasiuvimo, o taip pat ir nepaprasto švarumo. Tinkamos pirštinės ir tinkamai dėvimos gali pagerinti visą bendrą išvaizdą, bet taip pat gali lengvai ir sugadinti, ypatingai jei jums staiga ateitų noras įsigyti porą megstą vašeliu ar plono perregimo nailono...

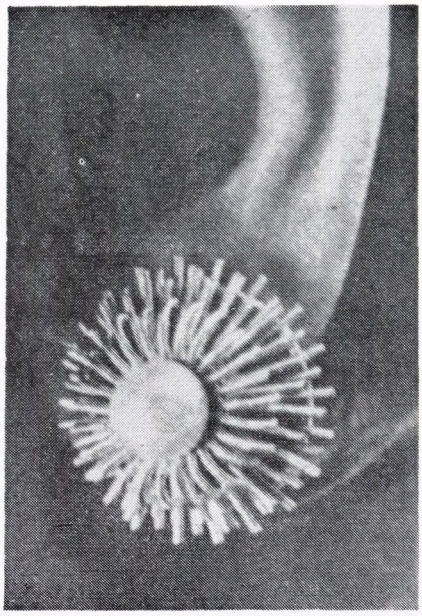

Auskarai

Nei vienas papuošalas taip nepakeičia moters veido kaip auskarai. Dažnai, netinkamai parinkti, jie labai moterį suvulgarina. Štai keletas pagrindinių taisyklių auskarų mėgėjoms:

Kabantys auskarai yra labai puošnūs ir niekada neturėtų būti dėvimi prieš 5 val. po pietų ir niekad su sportine skrybėle.

Jei auskarus dėvi moteris nešiojanti auksiniais rėmais akinius, auskarai turi būti labai mažučiai ir patartina — auksiniai. Jei jūsų akinių rėmai papuošti akmenėliais (geriau ju nepuošti...), auskarai visai nededami.

Paprasti auksiniai auskarėliai niekad neatrodo elegantiškai prie vakarinės suknelės. Jei užsidedate daug eilių karolių ar tie karoliai stambūs — nedėti auskarų.

Pradurtos ausys atrodo žiauriai. Jokia elegantiška ponia ausų neduria. Dar blogiau, jei tai padaro jaunos mergaitės.

Auskarai, turi būti dėvimi atsargiai, išrankiai. Pavyzdžiui, pailgi kabantys auskarai pailgina apskritą veidą. Apskriti, sagos pavidalo — tinka pailgiems liesiems veidams. Nereikia dėvėti auskarų kiekvieną dieną, iš papratimo. Jie turi būti parenkami ir pritaikomi prie rūbų ir prie veido.

APIE AKINIUS

Akiniai labai retai pataiso žmogaus išvaizdą. Bet jei jums akinius dėvėti būtina, pasirinkite juos atsargiai ir su skoniu. Jie taikomi prie veido formos. Šiandien jų galima gaut įvairaus pavidalo — apskritų, kampuotų, ovalių. Užsisakant akinius reikia nemažai laiko praleisti prie veidrodžio, išbandant įvairius ir apsisprendžiant kurie komplimentuoja jūsų veidą. Išskaukiančios formos, pastryži, kaip Siamo katės akys, papuošti iškarpymais, ornamentais ar deimantais atrodo visada pigiai, nors tie deimantai ir tikri būtų.

Vakare, pasipuošus ilga suknele, einant į teatrą ir dėvint papuošalus, akiniai turėtų būt paliekami namie. Maži žiūronėliai šiuo atveju daug elegantiškiau.

Taip pat netinka slėpti savo veidą po didžiuliais saulės akiniais ir dėvėti juos bet kokiu oru. Tas paprotys yra atėjęs iš ankstyvesnės Hollywood'o eros, kai žvaigždės norėdavo praeiti neatpažintos gatvėje.

Saulės akiniai dėvimi saulei aiškiai šviečiant, arba slepiant raudonas nuo ašarų akis. Žinoma, jie pateisinami žmonėms, kurių ypatingai negražios akys. Tačiau saulės akiniai niekada nedėvimi kambary.

KAS PATINKA VYRAMS:

— platūs sijonai, plonas liemuo ir ilgos kojos,

— madingi rūbai, bet ne ekstravagantiški. Vyrai daug daugiau seka madas, kaip jums atrodo,

— kailiai ir kitoks liuksusas,

— beveik visi mėlyni atspalviai, balta spalva, šviesi ir tamsi pilka, taip pat kai kurie vyrai nenori, kad jų žmonos dėvėtų juodus rūbus. Bet kai kuriems patinka,

— kvepalai. Modernūs vyrai mėgsta lengvesnius kvepalus, kaip jų tėvai kad mėgo,

— apsiaustus ir eilutes su apikaklėm.

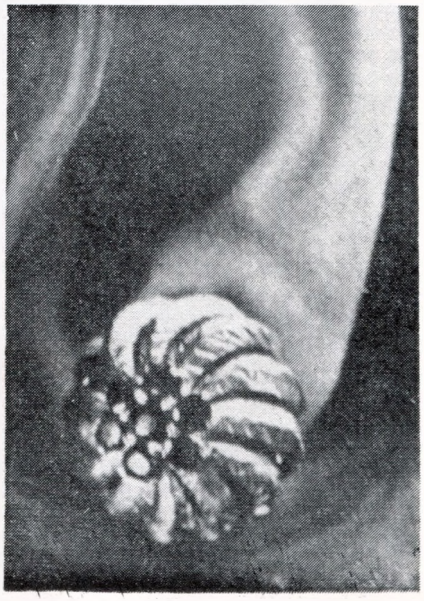

LIETUVIŠKA MADŲ PARODA TORONTE

Atrodo, kad ir lietuvės ponios madomis gyvai domisi, ne tik jas seka, bet ir pačios organizuoja madų parodas.

Spalio mėn. pabaigoje torontiškiai maloniai buvo nustebinti čikagiečių viešnių paroda. Joje dalyvavo ponios — Renienė, Jameikienė, Baukienė; panelės — Blandytė, Rašimaitė ir Čepaitytė.

Šis būrelis, suorganizuotas ponios Remienės, jau keli metai rengia parodas Čikagoje ir yra apkeliavęs visą eilę Amerikos lietuvių kolonijų.

Paroda skyrėsi nuo kitų komercinio pobūdžio šios rūšies parengimų savo originalumu. Visi demonstruoti rūbai buvo pačių modeliuotojų sukurti, pasiūti ir išmegzti. Ypatingą dėmesį patraukė elegantiškai megzti paltai, eilutės ir megztos vakarinės suknelės. Į kai kuriuos rūbus buvo įtraukti lietuviškų raštų motyvai.

Toronto ponios buvo paroda sužavėtos ir išsinešė daug idėjų savo siuvamiems rūbams. Reikia tikėtis, kad ta paroda nebuvo paskutinė ir sekantį sezoną darbščios ir išradingos čikagietės vėl pasirodys Toronte.

MOTERŲ RŪBAI

Dr. Karvelienė, iš namų Vera Bakšytė, kuri su ponia Galdikiene savo laiku Lietuvoje išjudino moterų veikimą, man, tada jaunam kunigui, davė patarimą niekados nekalbėti nei per Misijas, nei per Rekolekcijas apie moterų madas, nes: "Jūs vyrai apie tuos dalykus nieko nesuprantate, ir jeigu kalbate, daug niekų pasakote". Kadangi ji man buvo visados palanki, aš jos patarimo paklausiau. Per pamokslus tik tiek pasakydavau: "Ponios ir panelės, būkite geros krikščionės, pačios žinosite, kokias madas sekti. Aš apie tuos dalykus nieko nesuprantu". Mano auditorija švelniai nusišypsodavo, galvas palinguodavo lyg tarytum norėdamos pasakyti: "Tėve, gerai ir darai, esame dėkingos už tai". Aš dabar nekalbėsiu apie madas, bet tik apie rūbus, nors kartais yra sakoma: Kuo moteris ilgiau rėdosi, tuo mažiau apsirėdo.

Kodėl nekalbu apie vyrų rūbus? Viena ponia man yra pasakiusi: "Vyrams tai nesvarbu, jeigu vyras kiek gražesnis už Mefistofelį, tai jam to ir užtenka". Nesakyčiau, kad ir vyrams rūbas neturėtų svarbos. Rusų priežodis sako: "Pagal rūbą priimame, pagal protą palydime" (Po odieždè vstriečajut, po umu provožajut).

Mano kunigiškame gyvenime dažnai pasitaiko, kad ateina jauni vyrai pagalbos prašyti. Aš tuojau paklausiu: "Esi jaunas, kodėl darbo nejieškai". — "Aš jieškau, bet niekas man darbo neduoda". Be abejo, tokiam apšepusiam niekas darbo neduoda, nes nepasitiki, mano, kad koks valkata. Aš tokiems vyrams patariu: "Vaikeli, eik namo, nusiskusk barzdą, apsiprausk, apsivilk švarius marškinius, jeigu kitų neturi, išsiplauk tuos pačius, išsivalyk savo viršutinius rūbus ir eik jieškot darbo". Ir gaudavo darbo.

Moteriai, kaip visi žinome, rūbas turi dar didesnę prasmę. Gina Lombroso, medikė, savo knygoje "Moters Siela" sako, kad rūbas moteriai yra jos **skydas,** kurio heraldika nusako, kokiam socialiniam sluogsniui ji priklauso, kokios inteligencijos ji yra, kokio mokslo; nusako ne tik jos pačios ypatybes, bet ir jos vyro. Moters rūbas yra jos vėliava, kuri parodo, kokios rūšies žmonių ji yra apsupta, ar ji yra mylima, branginama, gerbiama. Moters ne tik visas rūbas kaipo toks, bet net kiekvieno to rūbo dalis turi savo simboliką. Pvz. vien skarele ji gali išreikšti, ar ji yra linkusi koketuoti, ar flirtuoti, ar nori kad ją paliktų ramybėje, nes jai tie žmonės neįdomūs. Moteris savo rūbais, kiekvieną dieną juos keisdama, gali būti šviesi kaip saulutė, graži kaip rožė, paniurusi, kaip ūkanotas dangus. Kaikurie rūbai moteriai turi ypatingos reikšmės. Aš žinau Brazilijoje vieną motiną, kuri savo vestuvinį rūbą tiek išlaikė, kad galėtų savo sūnaus kunigo primicijai albą ir arnotą iš jo padaryti. Palikau Montevidėjuje (Uruguay) vieną labai ideališką porą. Ta jauna puiki katalikė man parodė savo vestuvinį rūbą ir pasakė: "Laikysiu, ir jeigu Dievas duos, panaudosiu ar sūnui kunigui primicijai ar dukrai vienuolei įžadams. Pragoje, Čekoslovakijoje, mačiau kapucinų bažnyčioje nepaprastai gražią monstranciją, kuri buvo deimantais nusagstyta. Kapucinas, kuris rodė, paaiškino: "Tai deimantai, kuriuos viena Austrijos karalienė turėjo savo vestuvių rūbe".

Visi taippat žino šį moters bruožą: ji dar gyvenime, o ypatingai ligoje galvoja, kuriuose rūbuose ją pašarvos. Kaune mirė viena studentė. Ji iš anksto žinojo, kad jau nebeišgis — džiova ją vedė į kapus. Ji paprašė savo draugių, kad jai dar gyvai pasiūdintų įkapes. Draugės paklausė, pasiūdino. Ligonė paprašė, kad jai parodytų. Draugės bijojo, kad nesusijaudintų labai. Paklausė gydytojo. Gydytojas, pagalvojęs kiek, leido. Ligonei, pamačius savo baltą, kaip sniego ar kaip lelijų, rūbą, nuriedėjo gaili ašarėlė, pabučiavo jį, kaip ji bučiuodavo

Nesivelianti vilna

Namų šeimininkės seniai apie tai svajojo. Dabar Australijos mokslininkai tas svajones įgyvendino. Aštuoniolikos metų tyrimo darbas davė labai gerų rezultatų — specialiai pagaminta vilna plaunama kaip ir sintetinės medžiagos. Dabar bus įmanoma plauti visus vilnonius rūbus, net ir eilutes. Australijos avių augintojai tuo išradimu labai patenkinti, nes tikisi parduoti dvigubai daugiau vilnos.

Prieš suverpiant vilnas, jos mirkomos lengvame chloro ir gumos skiediny. Chloras oksiduoja vilnas ir paruošia plaušo paviršių "išgumavimui". Gumos skiedinys užlygina plyšius ir padaro vilnos plaušą lygų, tuo būdu pašalindamas charakteringą susivėlimą. Taip pagamintos vilnos rūbai buvo pakartotinai plaunami skalbimo mašinose ir beveik visiškai nesusivėlė.

kryžių ar ateitininkų vėliavą.

Mane stebina Gina Lombroso vienas pasakymas, kad moteris nori būti elegantiška svetur, kai eina į svečius, į balių, į koncertą ar į teatrą, bet nekreipia dėmesio į savo rūbus namie, prie savo vyro, prie savo namiškių. Bet tikrai ta pati moteris būdama jauna mergaitė prieš vestuves tikrai kreipė daug dėmesio, kad patiktų savo sužadėtiniui. Moterys turi žinoti, kad jos vyrų nepakeis. Kiekvienam normaliam vyrui moteris yra didelis dalykas ir labai brangus. Jis iš moters laukia grožio, meilės, dėmesio ir misterijos. Esant gimnazijoje, paskui universitete ir vėliau mokytojaujant mačiau daug jaunų vyrų, kurie įsimylėdavo puikias mergaites, gimnazistes, studentes, ar kitokias, jas vesdavo, tos moterystės taip laimingai prasidėjo, o paskui viskas taip nubluko, žmona vyrui pasidarė tokia neįdomi ir taip mažai jie beturi ką pasakyti vienas kitam. Kaip gaila Vienos jaunos moters, kuri ne taip seniai ištekėjo, draugė užklausė: "Koks skirtumas ištekėjus?" "Mažas skirtumas" — atsakė moteris — "prieš vedybas vyras i š e i d a v o pusiaunaktyje, o vedus g r į ž t a pusiaunaktyje".

Viena dantų gydytoja turėjo ištraukti palyginti jaunai moteriai visus dantis. Ji jai pataisė protezę ir pacijentei išeinant pasakė neišimti protezės nė nakčiai, kad vyras jos be dantų nematytų. Be abejo, metai bėga palikdami neišdildomus pėdsakus, bet moteris išmintingai daro, kad stengiasi savo kūno grožį išlaikyti tiek ilgai, kiek galima, dėvi gražius baltinius, ir viršutinius rūbus. Vyras turi teisę į savo žmonos grožį, grakštumą. Be abejo ir vyras turi kreipti į savo išvaizdą ir nevaikščioti pusnuogis, ypatingai vasarą, po namus.

Tvarkingas ir gražus apsirengimas nėra tikslas, bet gera priemonė dvasiškai disciplinai. Kas tvarkingai yra apsirėdęs, to ir sąžinė yra tvarkinga. Baigiant man norėtųsi dar pridėti anglišką priežodį: "A woman is never fully dressed until she puts a nice smile on her face".

J. Venckus, S.J.

• • • MADINGI KAILIAI • • • MOTERIM IR VYRAM • • •

Šeimininkių kampelis

VEDA A. MIKŠIENĖ

Kavos pyragas "Ambrozia"

Formelė 9 x 13 inčų, krosnis 375°, kepti 25 - 30 minučių.

¼ svaro džiovintų aprikosų,
1 puoduk as vandens,
½ puoduko cukraus,
3 šaukštai minkšto sviesto arba margarino,
¼ puoduko medaus,
½ puoduko kapotų migdolų,
½ šaukštelio migdolų ekstrakto,
1½ puoduko miltų,
1½ šaukštelio kepimo miltelių,
½ šaukštelio druskos,
¼ puoduko minkšto sviesto arba margarino,
½ puoduko cukraus,
1 kiaušinis,
½ puoduko pieno.

Aprikosus supjaustyti ir, užpylus ant jų vandenį ir ½ puoduko cukraus, kaitinti ant lengvos ugnies apie 10 min. arba kol suminkštės. Leisti atvėsti. Sudėti 3 šaukštus sviesto arba margarino, medų, migdolus ir ekstraktą. Gerai išmaišyti. Skardą ištepti riebalais. Persijoti miltus kartu su su kepimo milteliais ir druska.

Išsukti ¼ puoduko sviesto arba margarino su ½ puoduko cukraus. Įmušti kiaušinį ir gerai išplakti. Po to dėti miltus pakaitomis su pienu, visą laiką maišant. Paruoštą tešlą išpilti į riebalais ištęptą skardą. šaukštu išdėti aprikosų masę, paliekant siaurus tešlos pakraštėlius, gražiai išlyginti. Iškepus supjaustyti gabalėliais ir duoti į stalą šiltą.

Lengvai pagaminami pjaustyti pyragėliai (Butterscotch squares)

½ puoduko sviesto arba margarino,
2 puodukai rudo cukraus (nesugrūsto),
1½ puoduko miltų,
2 šaukšteliai kepimo miltelių,
½ šaukštelio druskos,
2 kiaušiniai gerai išplakti,
1 šaukštelis vanilijos,
1 puodukas valakiškų riešutų (stambiai kapotų).

Krosnies temperatūra — 350°, kepimo laikas — 25 - 30 minučių.

Ištirpinti sviestą arba margariną. Sudėjus rudą cukrų, maišant kaitinti ant lengvos ugnies, kol sviestas su cukrum susijungs. Nuimti nuo ugnies ir sudėti visus sausus, persijotus produktus. Įdėti išplaktus kiaušinius, vanilija ir viską gerai sumaišyti. Ant galo įdėti riešutus. Kepti gerai riebalais išteptoje žemoje formoje, 8 x 13 inčų didumo. Iškepus leisti atvėsti ir supjaustyti keturkampiais arba pailgais gabalėliais.

Vaisinis pajus (Fruit coctail pie)

Greitai pagaminamas, lengvas ir skanus.

1 puodukas miltų,
¼ svaro sviesto,
4 šaukštai cukraus,
3 uncijos tarkuotų migdolų,
20 uncijų dėžutė vaisių kokteilio,
1 didelis arba du maži bananai, supjaustyti smulkiais kūbikėliais,
1 didelis, geras valgomas obuolys, supjaustytas kūbikėliais,
1 puodukas grietinėlės (whipping cream),
2 šaukštai pudrinio cukraus,
1 šaukštelis vanilijos,
2 šaukštai tarkuotų valakiškų riešutų (jie duoda specialų prieskonį).

Gerai atšaldytą sviestą supjaustyti smulkiais gabaliukais, ir sudėjus likusius produktus, lengvai pirštais trinant, viską sumaišyti. Šiais trupiniais iškloti 10 inčų didumo pajaus formą, dirbant labai lengvai, kad tešla nesusispaustų. Patartina naudoti šakutę. Kepti vidutinio karščio krosnyje (350°) 25 - 30 min. arba kol tešla gražiai paruduos. Saugoti, kad nesudegtų. Iškepus leisti atvėsti. Šią pajaus apačią galima laikyti ilgesnį laiką ir naudoti reikalui esant.

Vaisių kakteilį gerai nusunkti per sietelį, uridėti supjaustytus bananą ir obuolį. Viską lengvai permaišius, sudėti į iškeptą pajaus apačią ir gražiai išlyginti.

Grietinėlę išplakti, sudėti cukrų, vaniliją, tarkuotus riešutus, ir užpilti paruoštą pajų. Galima papuošti tarkuotu šokoladu.

Kavos tortas

3½ puoduko sutarkuotų "pecan" riešutų,
3 šaukštai "instant" kavos,
7 kiaušinių tryniai,
1 puodukas cukraus,
7 kiaušinio baltymai,
⅛ šaukštelio druskos.

Kremas:

16 "marshmallows" (reguliaraus dydžio),
4 šaukšteliai "instant" kavos,
⅓ puoduko vandens,
1 puodukas plakimui grietinėlės.

Maltus riešutus sumaišyti su 3 šaukštais kavos ir laikinai atidėti į šalį. Kiaušinių trynius ištrinti su cukrumi iki baltumo. Į baltymus įdėti ⅛ šaukštelio druskos ir plakti, kol baltymai, paversti su indu žemyn, iš jo neiškris. Ant baltymų išdėti ištrintus trynius ir dalį riešutų mišinio ir palengva permaišyti. Dalimis sudėti ir likusius riešutus. Atsargiai maišyti kol bus vienoda tešla. Dvi 9 inčų didumo skardas iškloti sviestiniu popieriumi ir ištepti sviestu. Tešlą padalinti į dvi lygias dalis ir kepti 30 - 35 min. prie 300°.

Kremas:

Ištirpinti "marshmallows" su ⅓ puoduko vandens ir kava puode, įstatytame į verdantį vandenį (double boiler). Kai visai ištirps, permaišius

pastatyti, kad atvėstų. Atšaldžius sumaišyti su išplakta grietinėle. Šiuo kremu pertepti torto vidų, šonus ir viršų. Prieš duodant į stalą palaikyti šaldytuve bent vieną valandą.

Saldžios bulvės su glajum

6 saldžios vidutinio dydžio bulvės,
½ puoduko rudo cukraus,
2 šaukštai vandens,
4 šaukštai sviesto.

Nuplovus bulves nulupti ir perpjovus išilgai pusiau, virti pasūdytam vandeny apie 10 minučių. Nusunkti ir įdėti į sviestu išteptą kepimo indą. Cukru su vandeniu pavirinti apie 3 minutes, įdėti sviestą ir šiuo sirupu palaistyti bulves. Kepti vidutinio karštumo krosnyje (350°), kol bulvės suminkštės.

Jautienos kepsnys (Sirloin steak)

Labai gerai ir greitai paruošiamas patiekalas tinkamas vaišinimui.

6 svarai jautienos (Sirloin steak)
2 inč. storumo, garstyčios,
1 didelis ispaniškas svogūnas,
1 svaras grybų,
1 žalias pipiras,
2 šaukšta Worcestershire sauce,
1 bonkutė Chili sauce,
druska, pipirai, paprika, sviestas.

Ištepti mėsą garstyčiomis iš abiejų pusių ir įdėti į negilų kepimo indą. Supjaustyti svogūną ir grybus gana stambiai ir uždėti ant mėsos. Ant viško užpilti Worcest. padažą, visą bonkele čili padažo, apibarstyti druska, pipirais, paprika pagal skonį (neperdaug) ir uždėti gabaliukais sviestą.

Kepti prie 400° karščio 50—60 min. 20 min. prieš kepimo pabaigą uždėti ant mėsos pjaustytą žalią pipirą.

Kepenėlių blyneliai

1 svaras kepenėlių,
½ puod. duonos trupinių,
¼ puod. grietinėlės,
1 kiaušinis,
1 vidut. svogūnas, smulkiai kapotas,
1 šaukštelis druskos,
¼ šaukštelio pipirų,
2 šaukštai sviesto.

Kepenėles permalti arba labai gerai sukapoti aštriu peiliu. Sumaišyti su trupiniais, grietinėle, druska, pipirais, svogūnu ir kiaušiniu. Viską gerai išplakti. Dėti po du šaukštus kiekvienam blyneliui į įkaitintą sviestą ir apkepti po 2 min. kiekvieną pusę. Duoti į stalą karštus. Prie jų tinka spanguolių košė arba juodų serbentų jelly.

Kepenų paštetas

(Tinka užkandžiams)

1 svaras veršio kepenėlių,
2 šaukštai sviesto,
1 mažas svogūnas, tarkuotas,
1 puod. 10% grietinėlės,
4 šaukštai džiovintos duonos trupinių,
2 kiaušiniai, lengvai plakti,
2 šaukšteliai druskos,
1 šaukštelis cukraus,
1 šaukštelis Imbiro miltelių (ginger),
½ šaukštelio baltų pipirų,
2 šaukšteliai smulkiai kapotų kilkių (anchovies), nebūtinai plonai pjaustytų lašiniukų (bacon).

Kepenėles permalti per mašinėlę (lengviau malti dalinai sušaldytas) arba išpjausčius gysleles ir odelę išplakti "blenderyje". Keptuvėje, įkaitintame svieste, apkepinti tarkuotą svogūną, pridėti maltas kepenėles, grietinėlę, duonos trupinius, kiaušinius, druską, cukrų, pipirus ir kapotas kilkes. Viską gerai išmaišyti.

5x9 inčų didumo skardą iškloti ištisai, nepaliekant tarpų lašiniukais, įpilti kepenėlių mišinį, gerai apdengti sidabriniu popierium. Skardą įstatyti į didesnį indą su vandeniu ir kepti apie 1½ val. prie 350°. Atvėsinti neatidengus ir neišėmus iš vandens. Po to išversti ant lėkštės ir dėti į šaldytuvą.

Veršio liežuviai su specialiu vyšnių padažu

Tinka duoti karštą arba šaltą.

2 veršio liežuviai,
1 vidut. didumo svogūnas,
1 šaukštelis cukraus,
druska, pipirai.
2 apelsinai,
1 citrina,
½ šaukštelio tarkuotos apelsino žievės,
½ šaukštelio tarkuotos citrinos žievės,
2 šaukštai sviesto,
½ šaukštelio garstyčių miltelių,
1 šaukštelis prieskonių "Kitchen Bouquet",
1 stiklinaitė raudonų serbentų jelly,
16 oz. dėžutė vyšnių (Bing cherries arba dėžutė šaldytų),
½ puod. nesaldaus raudono vyno,
3 šaukštai kukurūzų krakmolo (cornstarch).

Į verdantį vandenį įdėti liežuvius, druską, pipirų, šaukštelį cukraus, piaustytą svogūną ir virti apie 2 val., arba kol mėsa bus minkšta. Išėmus, nuimti odą.

Padažui — apelsinų ir citrinos sunkas, nutrintas žieves, jelly, sviestą, "Kitchen bouquet", garstyčias sudėti į puodelį ir maišyti ant lengvos ugnies, kol jelly išsileis. Nusunktoje nuo vyšnių sunkoje išleisti krakmolą ir kartu su vynu pilti į jelly mišinį. Pridėti vyšnias ir užvirinti. Pagal pageidavimą galima pridėti dar migdolų. Padažą užpilti ant liežuvių ir duoti į stalą.

Svogūnai kepti prancūzišku būdu

(Labai tinka prie steiko)

2-3 dideli ispaniški svogūnai,
1 puod. miltų,
½ šaukštelio druskos,
1 šaukštelis kepimo miltelių,
1 puod. vandens,
3 lengvai plakti kiaušiniai.

Svogūnus nulupti ir supjaustyti ¼ inčo storumo griežinėliais. Suskirstyti ritinėliais ir palaikyti apie 2 valandas lediniam vandenyje. Nusunkti ir gerai nusausinti. Pavolioti tešloje ir virti karštuose taukuose, ar alyvoj (370°), kol gražiai parus. Išėmus dėti ant sugeriamo popierio. Prieš duodant į stalą palaikyti porą min. prie 350°.

• Atsiųsta paminėti

Žingsniai takeliu — O. B. Audronė. Eilėraščių rinkinys. Iliustracijos dail. Vyt. Raulinaičio. Išleista 1966 m. Spaudė Nida. Apimtis — 115 psl., kaina $3.—.

Danutė stovyklauja — parašė Nijolė Jankutė. Išleido Lietuvių Skaučių Seserija, Chicago Ill. Spaudė M. Morkūno spaustuvė 1966 — Jaunimo metais. Iliustracijos Felicijos D. Prekerytės.

Maironio Baladės. Išleido ir spausdino Romuva. Formatas 8x10. Kaina 6 dol. Iliustravo Pranas Lapė. Gaunama per platintojus ar užsisakant tiesiai iš leidyklos: Romuva, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421.

Vilniaus Rūbas — romanas. Parašė P. Tarulis, išleido Nida 1966 m. Kaina: nariams — minkštais viršeliais 10 šil. arba $2.—; kietais viršeliais 14 šil., arba $3.—. Nenariams 25% daugiau. Knygos apimtis 348 psl.

Moterų Dirva 1966 m. lapkričio mėn. nr. 11 ir gruodžio mėn. nr. 12. Leidžia L. R. K. Moterų Sąjunga. Redaguoja Mrs. Dalė Murray 205 Lucide St. South Bend, Ind. 46614, USA. Prenumerata metams Amerikoje $2.50, kitur — $3.—.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems prisidėjusiem prie mano kūrybos parodos surengimo Toronte, Kanadoje. Didžiausia padėka priklauso: žurnalo "Moteris" redakcijos ir administracijos ponioms už parodos surengimą ir pravedimą; K.L.K.M. d-jos centro valdybai ir skyrių narėms už arbatėlę ir už budėjimą laike parodos; T. T. Pranciškonams už puikias patalpas - salę; N. P. seslėm už priėmimą; K. L.K.B pirmininkui už tartą žodį, ir visiems svečiams atsilankiusiem į atidarymą; savo kolegom - menininkams už maloniai praleistą drauge laiką; ir ypatingai dėkui p. Šimkui iš Čikagos už paveikslų atvežimą.

Dėkoju Toronto visuomenei, taip gausiai atsilankiusiem parodoje ir įsigijusiem mano kūrinius.

Su didele padėka ir pagarba

Jadvyga Paukštienė

L. K. D. S. Biuletenis Nr. 6.

Laiškai Lietuviams Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius K. Trimakas, S.J. Žurnalo adresas: 2345 W 56th St., Chicago Ill 60636 U.S.A. Prenumerata: metams $4.—, atskiro nr. kaina 40 ct.

Lietuvių Dienos. — Žurnalas leidžiamas kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn. Leidėjas Antanas Skirius, vyr. redaktorius B. Brazdžionis. Prenumerata metams $6.—, bet kuriame pasaulio krašte, garbės prenumerata $10.—, atskiro nr. kaina 65 ct. Administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, California 90029 U.S.A.

Ateitis — Lietuvių Katalikiškojo jaunimo mėnesinis žurnalas. Leidžia Moksleivių Ateitininkų Sąjunga. Prenumerata metams Amerikoje ir Kanadoje $5.—, Garbės prenumerata $10, visur kitur prenumeratos kaina $3.—. Vyr. redaktorius Skirmuntas Radvila. "Ateities" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago Ill. 60629 U.S.A.

Skautų Aidas — oficialus Lietuvių Skautų Sąjungos organas. Leidžia LSS Tarybos Pirmija. Kaina — metams $4.—, pusei metų — $2.50. Vyr. redaktorius Antanas Saulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Conn., 06779, spausdina Immaculata Press, R.F.D. 2, Putnam, Conn. 06260, U.S.A.

Tėviškės Aidai — Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos leidžiamas savaitraštis. Vyr. redaktorius kun. Pr. Vaseris. Prenumeratos kaina metams Australijoj $8.—, kitur — $9.—. Adresas: 18 Henry Street, Kensington, Vic., Australija.

Snaigių Karalaitė — Kalėdinė pasaka jauniems skaitytojams. Parašė J. Narūnė. Ši puiki vaikų knyga, gausiai dail. V. Stančikaitės iliustruota, turėtų atkreipti į save dėmesį tėvų ir mokytojų. Kaina $1.—, gaunama per "Draugą": 4545 West 63rd St., Chicago Ill. 60629.

Meškiukas Rudnosiukas — Trečioji laida mėgiamiausios vaikų knygos. Parašyta Vytės Nemunėlio, dail. V. Stančikaitės iliustruota spalvotais, per visą puslapį (didelio formato) pieši-niais. Kietais viršeliais. Kaina $3.—, užsisakantiems 5 ar daugiau egz. daroma 25% nuolaida. Galima gauti per "Liet. Dienas" — 4364 Sunset Boulevard, Los Angeles, Calif. 90029 ar pas platintojus.

Šaltinis Nr. 6. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Šv. Kazimiero S-ga. Redaktorius: Rev. S. Matulis, MIC. Adresas: Hound Rd. West Bridgford, Nottingham, England.

Neparašyti Laiškai — eilėraščių knyga. Parašė Mykolas Viltis. Viršelis ir piešiniai P. Jurkaus. Išleido American Foundation for Lithuanian Research, Inc. (Į Laisvę Fondo leidinys Nr. 6.) Spausdino T.T. Pranciškonų spaustuvė Brooklyn N. Y.; 56 pusl., kaina: 2 dol.

Lietuvių Liaudies Pasaulėjauta (Tikėjimų ir papročių šviesoje) — Jonas Balys; Pedagoginio lituanistinio instituto leidinys. Mecenatai — Lietuvių tautinis akademinis sambūris. Copyright 1966 (Library of Congress Catalog Card Number 66 — 16678). Spaudė "Draugo" spaustuvė 4545 West 63rd Str., Chicago, Ill. 120 pusl. Kaina: 3 dol.

Garbės prenumeratos

V. Giriunienė, Montreal, Que., L. Krikščiokaitienė, West Hartford, Conn. K. Meškauskienė, Hamilton, Ont., D. Mitkienė, Los Angeles, Calif., M. Paukštienė, Scarborough, Ont., M. Skučienė, Toronto Ont., E. Valiukonienė, So. Boston, Mass.

Žurnalui aukojo

$10.00 — Liet. Kat. Moterų Federacijos Klubas Waterbury, Conn., Liet. Kat. Moterų Draugijos Montrealio Skyrius;

$6.50 — Liet. Kat. Moterų Draugijos Montrealio Ratelis Montreal, Que.;

$3.00 — V. Jančiauskienė, Chicago, Ill.;

$2.00 — V. Dobrovolskienė, Chicago, Ill., S. Girdauskienė, Chicago, Ill., O. Kudukienė, London, Ont., Kutkienė J., Brasilia, V. Ottienė, Toronto, Ont., O. Raubienė, Brooklyn, N. Y., A. N. Sandargienė, Royalton, Ohio, B. Stark, Santa Monica, Calif.;

$1.00 — S. Bublienė, Detroit, Mich., M. Buitkuvienė, Detroit, Mich., J. Bundonienė, Linden, N. J., K. Didžiulienė, Bogota, Colombia, S. Endrijonienė, Chicago, Ill., S. Girdzijauskienė, Toronto, Ont., S. Grigaitienė, Brantford, Ont., J. Jonikaitienė, Anglija, P. Jasienė, New London, Conn., E. Jucevičienė, Chicago, Ill., V. Jučienė, Toronto, Ont., E. Kandrotienė, Quaker Hill, N.Y., S. Liuimienė, Toronto, Ont., E. Matulaitienė, Los Angeles Cal., E. Navickienė E. London, Ont., M. Norkienė, Toronto Ont., A. Panuskienė, Chicago, Ill., E. Petronienė, Philadelphia, Pa., A. Prunskytė, Chicago, Ill., O. Rinkuvienė, Cleveland Ohio, V. Šimkienė, Chicago, Ill., G. Stančienė, Mount Vernon, N. Y., M. E. Steikūnienė, Chicago, Ind., A. Trumpickienė, Hamilton, Ont., V. Tylienė, Detroit, Mich., S. Vaišvilienė, Chicago, Ill., S. Žumbakienė, Chicago, Ill.

MIELOS SKAITYTOJOS

Pranešame, kad nuo 1967 metų sausio 1 dienos "Moters" žurnalo prenumerata yra pakeliama vienu doleriu.

Prenumerata J.A.V. ir Kanadoje bus $5.—.

Australijoje $4,—. Kituose kontinentuose pasilieka, kaip buvusi. Tačiau, kas apsimokės prenumeratą iki 1967 metų kovo 1 d., tas per šį laikotarpį mokės dar seną kainą.

Prenumeratos kėlimas yra nemalonus dalykas nei skaitytojams, nei leidėjams. Tačiau, neturėdama kitų pajamų ir išsilaikydama tik iš prenumeratų ir nedidelių atsitiktinų aukų, "Moteris" sunkiai verčiasi. Žymiai pabrangus popieriui, spaustuvės ir kitoms techniškoms išlaidoms, leidėjos yra priverstos prenumeratą pakelti. Turime vilties, kad šis nedidelis mokesčio pakėlimas leis ir toliau mums tikėtis mielų skaitytojų paramos.

Leidėjos.

Turinys 1966 metų

1.	A. Alighieri	Iš "Vita Nuova" (vertė A. Tyruolis)	Nr. 2, p. 12
2.	L. Andriekus, OFM	Stebūklas įvyko	Nr. 5, p. 16
3.	O. B. Audronė	Metai; Sudiev; Kūčių vakaras (eil.)	Nr. 6, p. 5
4.	H. Belloc	Kalėdų likučiai (vertė J. Gaučys)	Nr. 6, p. 6
5.	K. Bradūnas	Čiurlioniškoji (eil.)	Nr. 1, p. 4
6.	Vysk. V. Brizgys	Esame atsakingi už dabartį ir praeitį	Nr. 3, p. 2
7.	B. Ciplijauskaitė	Moteris "Fone"	Nr. 6, p. 16
8.	E. Čekienė	Lietuvė moteris Vasario 16-sios ženkle	Nr. 1, p. 3
9.	E. Čekienė	Pavėluota laimė	Nr. 5, p. 12
10.	Z. Daugvainienė	Liūdesys ir skausmas	Nr. 2, p. 8
11.	J. Degutytė	M. K. Čiurlionis. Tyla (eil.)	Nr. 1, p. 4
12.	V. Frankienė	Ji išteka	Nr. 4, p. 14
13.	Dr. M. Gimbutienė	Senasis geležies amžius Prūsų Lietuvoje	Nr. 4, p. 4
14.	S. Grigaitienė	Tolstojaus žmona	Nr. 6, p. 14
15.	Dr. J. Gutas	Moteris Bažnyčioje	Nr. 1, p. 10
16.	Dr. J. Gutas	Hindų moterų vienuolyne	Nr. 4, p. 7
17.	J. J-tė	Laiškas iš Anapus	Nr. 6, p. 3
18.	P. J.	Mūsų pareigos ir pomėgiai	Nr. 5, p. 9
19.	A. Karvelytė	Svetimi altoriai (eil.)	Nr. 3, p. 9
20.	K. Keblinskienė	Ką lietuvė, gyvendama šiame krašte, randa gero...	Nr. 4, p. 11
21.	E. Krikščiūnienė	Beatričė Dantes gyvenime ir kūryboje	Nr. 2, p. 11
22.	E. Krikščiūnienė	Indira Gandhi	Nr. 4, p. 9
23.	G. Krivickienė	Nepriklausomybės šventės proga	Nr. 1, p. 9
24.	G. Krivickienė	Lietuvių liaudies vaikų dainos	Nr. 2, p. 4
25.	G. Krivickienė	Stebūklas įvyko	Nr. 5, p. 17
26.	N. Kulpavičienė	M. K. Čiurlioniui paminėti	Nr. 1, p. 5
27.	K. Mansfield	Saulius ir Mėnulė (vertė I. Kairienė)	Nr. 3, p. 15
28.	G. Mistral	Motinos Poema (vertė P. Gaučys)	Nr. 3, p. 3
29.	H. Mošinskienė	Praia Grandė; Mėlyna Paukštė (eil.)	Nr. 2, p. 3, 17
30.	J. Narūnė	Pavasario eilėraščiai; Tu taip norėjai (eil.)	Nr. 6, p. 8
31.	P. Orintaitė	Kalėdų dovana	Nr, 6, p. 8
32.	Kun. K. Patalavičius	Ispanų moters paruošimas	Nr. 2, p. 14
33.	Kun. K. Patalavičius	Su ispanų jaunimu	Nr. 3, p. 13
34.	K. Pažėraitė	Fragmentas iš romano "Tropikų malda"	Nr. 2, p. 16
35.	G. Petrauskienė	Motinos žvilgnis į save	Nr. 3, p. 8
36.	D. Petrutytė	Antrosios žmogaus plėtros laikotarpis	Nr. 1, p. 19
37.	D. Petrutytė	Trečiasis žmogaus plėtros laikotarpis	Nr. 2, p. 18
38.	D. Petrutytė	Priešmokyklinis auklėjimas ir demokratija	Nr. 3, p. 18
39.	D. Petrutytė	Pakrikusi žmogaus dvasia — blogio versmė	Nr. 5, p. 4
40.	D. Petrutytė	Tvarka ir jos reikšmė auklėjime	Nr. 6, p. 10
41.	E. P.	Apie jaunimą	Nr. 3, p. 10
42.	A. Prakapas, OFM	Naujas mokslo ir religijos apjungimo pionierius	Nr. 5, p. 1
43.	A. Prižgintaitė	Tėviškė; Šilko gėlės (eil.)	Nr. 1, p. 8, 14
44.	A. Prižgintaitė	Malda rūpintojėliui; Ramunių žiedai; Sakyk (eil.)	Nr. 4, p. 3, 16
45.	A. Prižgintaitė	Jaunystė (eil.)	Nr. 5, p. 8
46.	D. Sadūnaitė	Vaikystėj (eil.)	Nr. 3, p. 17
47.	D. Sadūnaitė	Sonata; Žemyne (eil.)	Nr. 5, p. 5
48.	A. Sungailienė	Kitokios mintys švenčių proga	Nr. 6, p. 2
49.	Dr. J. Sungaila	Pasl. Liet. Jaunimo kongreso aidams nutilus	Nr. 4, p. 2
50.	R. Šakalys, OFM	Tuščias kapas	Nr. 2, p. 2
51.	Ž. Šlekytė	Nepraraskite savo jaunystės	Nr. 5, p. 6
52.	J. Švabaitė	Visi esame lygūs; Nereikia akmens priklausti (eil.)	Nr. 4, p. 6
53.	L. Švegždaitė	Gintaro šalis; Naktis ir laivas (eil.)	Nr. 5, p. 6
54.	A. Tamošaitienė	Mažosios Lietuvos sodžiaus dailė	Nr. 1, p. 12
55.	S. Vaišvilienė	Vaiko kalbos plėtra 0—6 m.	Nr. 1, p. 15
56.	J. M. Venckus	Motinos diena	Nr. 3, p. 6
57.	R. K. Vidžiūnienė	Skyrybos ir mes	Nr. 3, p. 12
58.	S. Vilkauja	Svarbiausias žodis pasaulyje	Nr. 4, p. 13
59.	S. Vilkauja	Išdykėlis	Nr. 5, p. 11

Naujas adresas: "Moteris" 1011 College St.
Toronto 4, Ont. Canada